

LOKALOMRÅDER I SVENDBORG KOMMUNE

Strategisk kortlægning og analyse
Hovedresultater

Strategisk kortlægning og analyse af lokalområder i Svendborg Kommune

Hovedresultater

August 2022

Udarbejdet af:

NIRAS

NIRAS A/S

Sortmosevej 19

3450 Allerød

FORORD

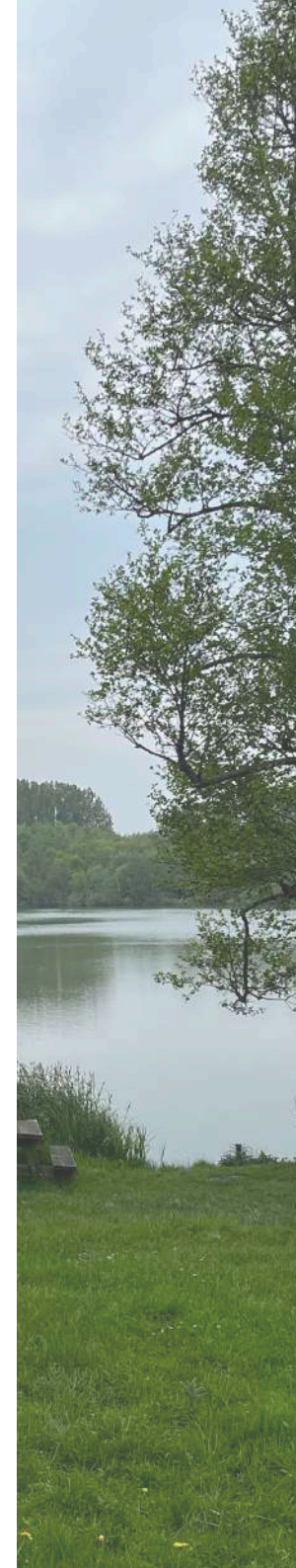
NIRAS har i perioden fra april til august 2022 gennemført en strategisk kortlægning og analyse af Svendborg Kommunes lokalområder med det mål at skabe et helhedsorienteret, analytisk grundlag til brug for den videre strategiske udvikling af lokalområderne. Analysen giver en beskrivelse af lokalområdernes karakter med fokus på de kvaliteter, udfordringer og udviklingspotentialer, der knytter sig til det enkelte lokalområde, såvel som på de kvaliteter og udviklingspotentialer, lokalområderne har til fælles.

Analysen bygger på en inddragende dataindsamling, hvor lokalråd og borgere ad flere omgang og via forskellige metoder har givet input til og kvalificeret resultaterne.

De ni lokalområder udgør en vigtig del af Svendborg Kommunes identitet og fungerer som unikke bosætningsområder, med levende lokalmiljøer med handelsliv, services, arbejdspladser, nærhed til naturen, gode institutioner, og tæthed til infrastruktur og Svendborg By.

INDHOLD

Indledning	5
Tværgående beskrivelse og analyse af lokalområderne.....	6
Tværgående udviklingspotentialer og anbefalinger til det videre arbejde med udvikling af lokalområder.....	12
9 Lokalområder.....	16
Thurø.....	18
Tåsinge Nord.....	20
Tåsinge Syd	22
Egense - Rantzausminde - Tankefuld.....	24
Ollerup - Vester Skerninge.....	26
Stenstrup - Kirkeby	28
Gudme - Gudbjerg - Hesselager - Oure.....	30
Skårup	32
Småøerne.....	34
Proces og datagrundlag.....	36

*“Vi plejer at sige: husk nu,
vi er hinandens forudsætninger,
landsbyerne er ikke noget uden byen
og omvendt.”*

.....
Dette og de øvrige citater i rapporten stammer fra de mere end 700 borgere fra lokalområderne, der har deltaget i interview eller spørgeskemaundersøgelse ifm. analysen

INDLEDNING

I Svendborg Kommune skal der skabes tid, rum og mulighed for, at alle kan leve og opleve det gode liv, hvor end de bor.

Svendborg Kommune består, foruden Svendborg by af lokalområderne Thurø; Tåsinge Nord; Tåsinge Syd; Egenese-Rantzausminde-Tankefuld; Ollerup-Vester Skerninge; Stenstrup-Kirkeby; Gudme-Gudbjerg-Hesselager-Oure; Skårup; og Småøerne.

Vi ønsker at udvikle alle lokalområder med omtanke – det vi kalder Cittaslow. Målet med Cittaslow er at øge livskvaliteten og fremme det gode liv med værdier som kvalitet, bæredygtighed og lokal forankring. Det handler om at tage sig tid til at udvikle med omhu, udsyn og omtanke. At den udvikling, som skal ske, er holdbar og udnytter de lokale potentialer.

Lokalområderne og Svendborg by er hinandens forudsætninger

Attraktive og velfungerende lokalområder er en forudsætning for, at Svendborg by kan være attraktiv og velfungerende – og omvendt.

De ni lokalområder udgør en vigtig del af Svendborg Kommunes identitet og fungerer som unikke bosætningsområder med levende lokalmiljøer, fællesskaber, nærhed til naturen, gode institutioner, handelsliv, arbejdspladser og nem adgang til Svendborg By.

Lokalområderne har hver deres profil: nogle er tæt på vandet, andre længere inde i landet med skove og åbne marker. Det er en politisk målsætning, at der skal være byudvikling i hele kommunen, men at det skal ske i balance. Det betyder, at lokalområder, lokalbyer og landsbyer ikke nødvendigvis skal kunne det samme, men at deres forskelligheder og indbyrdes synergier skal udnyttes i en helhedstænkning, der gælder hele kommunen.

Oversigt over lokalområderne i Svendborg Kommune

Analyse forud for handling

For at understøtte det fremadrettede arbejde med at styrke og videreudvikle lokalområderne, har Svendborg Kommune bedt NIRAS udarbejde en strategisk kortlægning og analyse af lokalområderne udenfor Svendborg By. Resultatet af analysen beskrives i kort form i denne rapport og i mere detaljeret form i *Analyserapport: Strategisk kortlægning og analyse af lokalområder i Svendborg Kommune*.

Analysen synliggør det enkelte lokalområdes styrker og udviklingspotentialer og danner grundlag for den strategiske udvikling af lokalområderne. Dertil vil vi bruge værktøjer som landsbyfornyelsespuljen, udmøntning af kommunale puljer og lokale udviklingsplaner som led i at fremme en positiv udvikling.

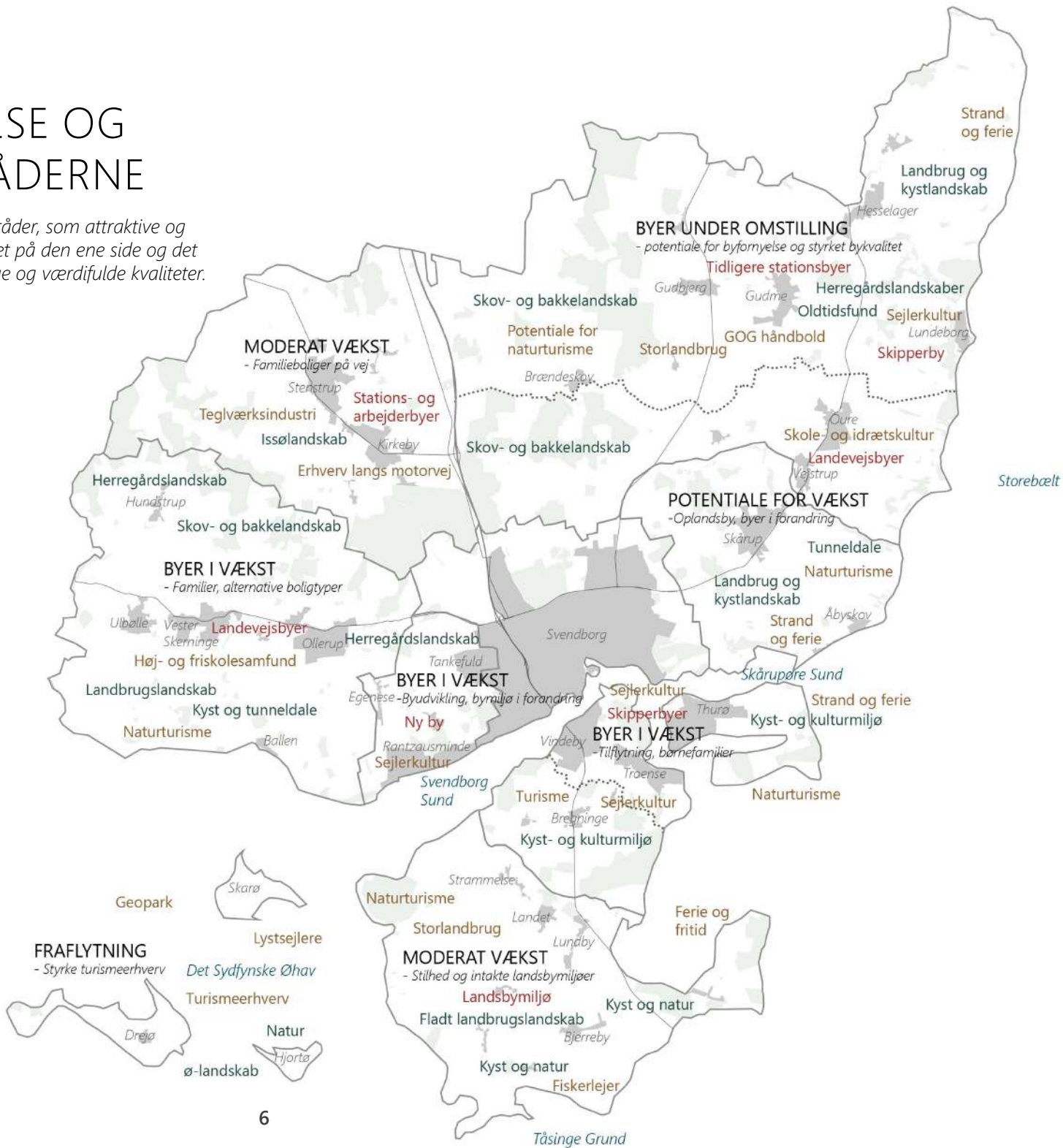
TVÆRGÅENDE BESKRIVELSE OG ANALYSE AF LOKALOMRÅDERNE

Analysen tegner et billede af Svendborg Kommunes lokalområder, som attraktive og velfungerende lokalsamfund, hvor især naturen og landskabet på den ene side og det lokale fællesskab og sammenhold på den anden udgør vigtige og værdifulde kvaliteter.

Borgerne udtrykker stor glæde og stolthed over netop deres lokalområde, og analysen underbygger, at der er meget at glæde sig og være stolt over. Lokalområderne er generelt kendetegnet ved vækst, udvikling og stærke kvaliteter. Her er i vid udstrækning "tid, rum og mulighed for, at alle kan leve og opleve det gode liv, hvor end de bor."

Den vækst og udvikling, der opleves i de fleste lokalområder, afspejler sig bl.a. i stigende befolkningstal og boligudbygninger – endda i en grad, så der flere steder fra borgernes side manes til "vækst med omtanke". Borgerne påpeger, at livskvaliteten i lokalområdet afhænger af andet og mere end antallet af indbyggere.

Borgerne i lokalområderne er kendetegnet ved stor initiativrigdom og en vilje til at engagere sig og selv gøre en forskel i og for lokalområdet – i stedet for at vente på at "kommunen kommer og gør noget". Samtidigt er det vigtigt at understrege, at de også har en klar forventning om, at kommunen understøtter og – og afsætter ressourcer til at sikre – en positiv udvikling i de enkelte lokalområder i tæt samarbejde med borgere og lokalråd.

Kortet illustrerer lokalområdernes kendetegn, kvaliteter og potentialer.

Den sorte tekst beskriver områdernes udvikling, den røde tekst beskriver erhverv- og kulturaktiviteter og den grønne tekst beskriver landskabet.

Lokalområder med klare profiler og forskellige styrker

Analysen tegner et billede af lokalområder med klare og forskellige profiler og styrkepositioner.

Lokalområderne *Egense-Rantzausminde-Tankefuld og Skårup* har en klar styrke som bosætningsområder med potentiale for yderligere udbygning i kraft af deres umiddelbare nærhed til Svendborg.

De landfaste øsamfund *Tåsinge Nord og Thurø* har ligeledes en styrke som bosætningsområder i kraft af nærheden til Svendborg, men også i kraft af det særlige kystnære landskab og maritime miljø. Thurø har dog begrænset potentiale for yderligere udbygning.

Tåsinge Syd er kendetegnet ved kystnære landbrugslandskaber, åbne naturområder og gamle kystskove, der, sammen med de mange små fiskerlejer, giver området en særlig karakter.

Ollerup-Vester Skerninge er kendetegnet ved en stærk identitet, der udspringer af høj- og friskolekulturen, samt alternative fællesskaber, som tiltrækker tilflyttere herunder børnefamilier.

Gudme-Gudbjerg-Hesselager-Oure, der er det største lokalområde, har en styrke i det aktive idræts- og foreningsmiljø og i klyngesamarbejdet mellem områdets landsbyer.

Stenstrup-Kirkebys identitet er i høj grad relateret til det issølandskab, der kendetegner området – og hvis råstoffer har dannet grundlag for en udbredt teglproduktion gennem tiden. Området er det eneste lokalområde uden kystlinje, men området har en klar bosætningskvalitet i kraft af nærheden til motorvejen og to lokalbanestationer, der giver let adgang til Svendborg og Odense.

Småøerne er kendetegnet ved at være afgrænsede ølandskaber med små landsbysamfund samt enkelte fritliggende gårde. Alle steder på øerne fornemmes nærheden til kysten det unikke øhavslandskab. Den offentlige service og transport er meget begrænset.

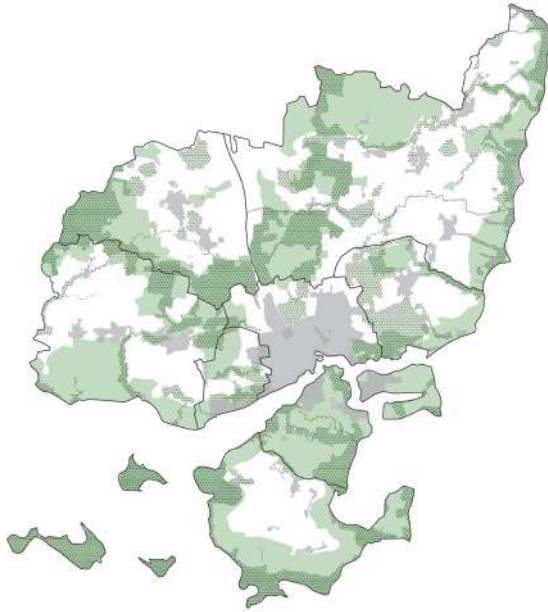
Godt afsæt for det videre arbejde med landsbyklynger

Analysen af Svendborg Kommunes lokalområder er generelt med til at tegne et billede af 9 områder med meget forskellig karakter, hvor hvert lokalområde har en stærk identitet, der enten relaterer sig til områdernes infrastrukturforhold, bestemte typer af funktioner, særlige landskabskvaliteter, eller til stærke fællesskaber, der skaber sammenhænge og relationer internt i lokalområderne. De fleste lokalområder er allerede organiseret i lokalråd, hvilket er afgørende for et godt samarbejde med kommunen, om lokalområdernes fremtidige udvikling.

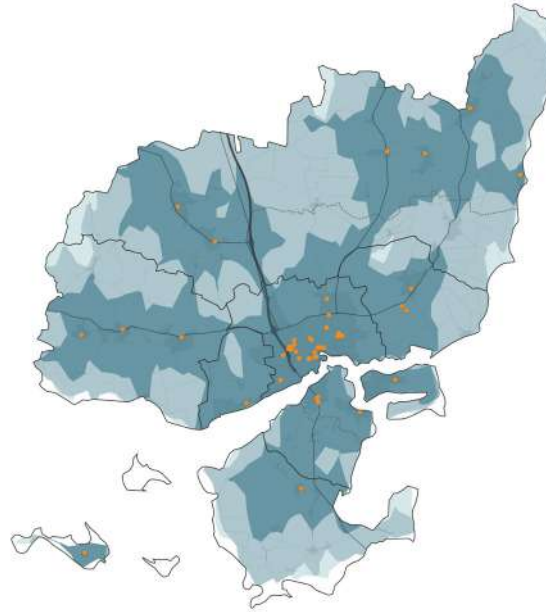
I Svendborg Kommune forstås et lokalråd som en sammenslutning af borgere, der via en demokratisk valgt bestyrelse repræsenterer et lokalområde. Sammenslutningen kan selv vælge navn, men de to væsentligste kendetegn er, 1) at den repræsenterer alle borgere i et givet lokalområde og 2) at den er sammensat på demokratisk vis. Det er op til lokalrådene at definere, hvilke opgaver de vil engagere sig i.

De to forhold tilsammen – områdernes forskellige identitet og indbyrdes organisering – danner således et godt afsæt for det videre arbejde med lokalområderne som klyngefællesskaber.

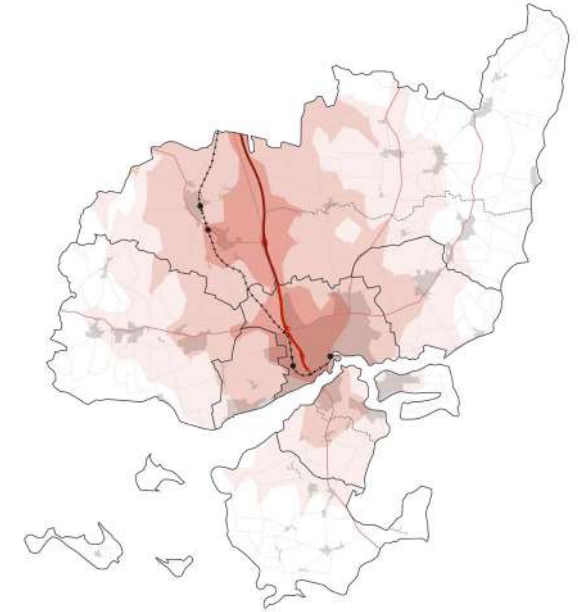
Oversigt over kommunens udpegninger for bevaringsværdige landskaber og større sammenhængende landskaber

Fordeling af kommunens dagligvarebutikker, vist med orange prik, samt afstande til dagligvareforsyning, målt i køretid i bil, med intervaller af hhv. 5, 10 og 15 minutter (vist med blå nuancer). NB: Kortet viser kun butikker, der ligger inden for Svendborg Kommune.

Kort der viser de overordnede infrastrukturforbindelser. De røde toner angiver afstanden til motorvejen i bil, målt i tid af hhv. 5, 10 og 15 min.

Store landskabsværdier

Landskaber og kulturmiljøer af høj visuel kvalitet og med stor tidsdybde og ringe grad af forstyrrelse af tekniske anlæg kendetegner kommunens lokalområder. I nogle områder er det de lange kyststrækninger og udsigten over Øhavet, der træder frem, mens det i andre er istidslandskabet eller herregårdsmiljøet, der træder frem. Øhavsstien, Herregårdsruten og Østersøstien er eksempler på den rekreative infrastruktur, der tillægges stor værdi af borgerne, fordi det styrker oplevelsen af og glæden ved de unikke landskaber, der præger lokalområderne. Der er dog samtidigt et stort potentiale for at styrke oplevelsen af landskabet ved at sikre bedre adgang og udbygge den rekreative infrastruktur både lokalt og på tværs af kommunen, fx via nye stiforbindelser, cykelruter, vandrestier, trampestier, mv.

God forsyning af basisfunktioner

Lokalområderne er alle – om end i lidt varierende grad – kendetegnet ved en god forsyning af basisfunktioner i forhold til indkøb, skoler og institutioner. Lokale indkøbsmuligheder er vigtige – og det har stor betydning for en landsby, hvis den lokale købmand lukker eller flytter til nabolandsbyen. Men generelt er der ikke langt til indkøbsmuligheder, skoler og dagtilbud. Flere af lokalområderne er kendetegnet ved et stort og varieret udbud af populære skoler – herunder både fri-, folkeskoler, efter- og højskoler. De værdier, der knytter sig til miljøet og kulturen omkring skolerne, præger disse lokalområder og tillægges stor værdi af borgerne.

Infrastruktur og forbindelser

Infrastrukturen i kommunen er meget defineret af de hovedtransportårer, der udgår fra Svendborg som fingre på en hånd. I lokalområderne gælder det generelt, at der er rimeligt gode forbindelser internt i lokalområdet og til Svendborg by langs disse hovedtransportårer, mens der er begrænset forbindelse mellem og på tværs af disse. Generelt udpeger borgerne transporten i samt til og fra lokalområderne som en udfordring. I nogle områder drejer det sig om at vejnettet opleves som belastet pga. øget boligudbygning, i mange områder drejer det sig om mangel på cykelstier og hensyn til bløde trafikanter sikkerhed, og atter andre steder drejer det sig om ønsker om bedre kollektiv transport. Mange steder i lokalområderne opleves bilen som en næsten uundværlig forudsætning for mobilitet – og det er derfor oplagt at undersøge mulighederne for at styrke mobiliteten, fx via udbygning af cykelstinet, fremme af cykelkulturen, øget samkørsel mv.

“Først blev lokalbanen nedlagt, det fjernede virksomheder. Så forsvandt Brugsen, så skolen og så børnehaven. Til sidst var der ikke engang en døgnkiosk. Det er gået den forkerte vej. Men i og med at der er sket meget omkring forsamlingshuset, er det blevet et populært sted at flytte til. [...] Udviklingen er vendt vil jeg sige, der er begyndt at flytte børnefamilier til.”

Et lokalråd i Svendborg Kommune forstås som en sammenslutning af borgere, og repræsenteres ved en valgt bestyrelse i et lokalområde. Sammenslutningen kan selv vælge navn, men de to væsentligste kendetegn er,

- At den repræsenterer alle borgere i et givet lokalområde
- At den er sammensat på demokratisk vis

Det er op til lokalrådene at definere, hvilke opgaver de vil engagere sig i.

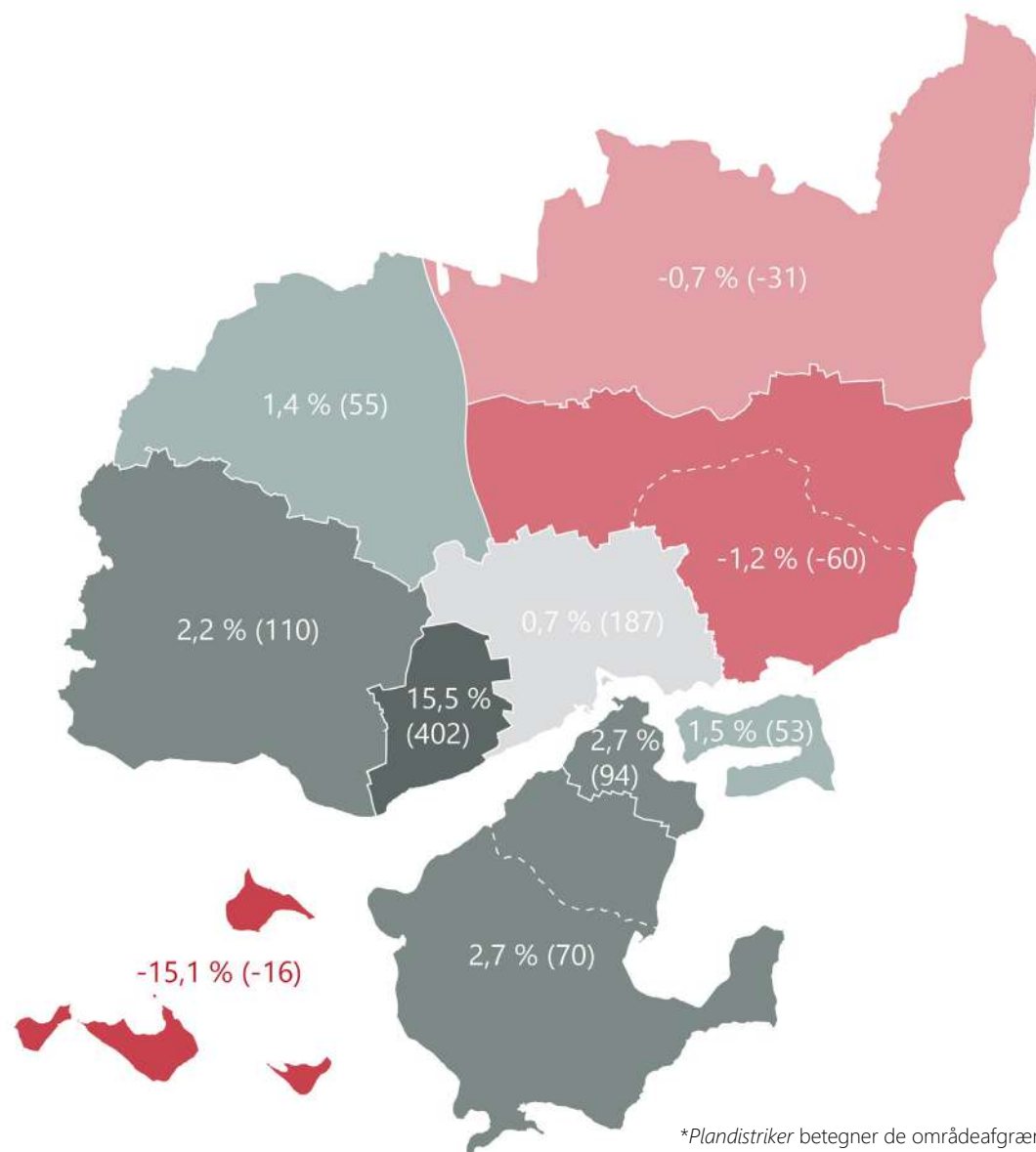
Positiv befolkningsudvikling

I 6 ud af 9 lokalområder er befolkningen vokset i perioden fra 2016-21, hvor lokalområdernes samlede befolkning er vokset med i alt 677 borgere. Ikke overraskende har den største befolkningsvækst fundet sted i områder med større boligudviklingsprojekter. Det gælder især for Egense-Rantzausminde-Tankefuld, som i kraft af boligudviklingen i Rantzausminde og Tankefuld er vokset med hele 15,5 procent svarende til 402 indbyggere. Dette område tegner sig dermed for næsten 2/3 af den samlede vækst i lokalområderne. Der har været moderat tilbagegang i plandistrikterne* Gudme-Gudbjerg-Hesselager samt Skårup-Oure i 5-års perioden. Begge disse distrikter har dog oplevet en lille befolkningsvækst fra 2020-21.

Ser man nærmere på tallene bag befolkningsudviklingen, fremgår det, at en relativ høj andel af væksten stammer fra tilflyttere fra andre kommuner. I 2021 var der således en tilflytning på i alt 1834 borgere fra andre kommuner til de ni plandistrikter i Svendborg Kommune uden for Svendborg by. Til sammenligning var der samme år 1457 borgere, der flyttede fra plandistrikterne til andre kommuner.

Vækst med omtanke

Borgerne i lokalområderne ser tilflytning som en naturlig og vigtig forudsætning for livet i lokalområderne, men flere understreger også, at det er vigtigt at boligudviklingen tager højde for at bevare de eksisterende kvaliteter fx ift. landskab og kulturmiljøer, og at infrastrukturen følger med. Kort sagt er der fokus på vækst med omtanke og en stor opmærksomhed på, at det er vigtigt at integrere tilflytterne i de lokale fællesskaber, som har afgørende betydning for livet i lokalområderne.

*Plandistrikter betegner de områdeafgrænsninger, der er defineret i kommuneplanen, og som kommunens datagrundlag er inddelt efter. Plandistrikterne afviger enkelte steder fra lokalområdernes afgrænsninger, markeret med hvid stiple linje på kortet..

TVÆRGÅENDE UDVIKLINGSPOTENTIALER OG ANBEFALINGER TIL DET VIDERE ARBEJDE MED UDVIKLING AF LOKALOMRÅDER

I dette afsnit beskrives centrale tværgående udviklingspotentialer, som har relevans for udviklingen i samtlige lokalområder. Disse potentialer suppleres af en række lokale og stedspecifikke udviklingspotentialer, der knytter sig til de enkelte lokalområder, og beskrives nærmere under de enkelte lokalområder.

Understøt den rekreative infrastruktur

I samtlige lokalområder peger borgerne på landskabet som en helt særlig kvalitet ved lokalområderne, men at der generelt er dårlig adgang til at se og opleve landskabet og naturen tæt på. Flere steder er kyststrækninger privatiseret af private ejendomme, og inde i landet er landskabet utilgængeligt på grund af private lodsejere.

- Sikre af bedre adgang til natur, landskab og kyst
- Etabler sammenhængende stisystemer, trampestier, genåbning af kirkestier mv.
- Etabler af friluftsfaciliteter som shelters, telt- og bålpladser
- Styrk den rekreative infrastruktur, så der både skabes bedre sammenhænge lokalt i de enkelte områder og på tværs af lokalområderne
- Understøt naturturismen
- At realisere potentialet kræver bl.a. dialog med lodsejere, skiltning og evt. finansiering til anlæg og vedligehold

Understøt bæredygtig mobilitet og alternativer til privatbilismen

Mange borgere udpeger mobilitet – i form af belastede veje, manglende cykelstier og begrænset betjening med kollektiv transport – som centrale udfordringer i deres lokalområde.

- Understøt cykelkulturen med fortsat og accelereret udbygning af cykelstinetværket og adfærdskampagner. Der er stort potentiale i øget cyklisme med flere og flere elcykler
- Frem samkørsel og delebiler, eksempelvis ved at etablere lokale mobilitetsknudepunkter
- Undersøg grundlaget og mulighederne for at forbedre den kollektive transport
- Udarbejd en samlet strategi for mobiliteten i kommunens landdistrikter, herunder strategi for etablering af mobilitetsknudepunkter, samkørselsordninger, flextrafik, og adfærdssædring hos borgerne

Understøt lokale ungdomsfællesskaber

I samtlige lokalområder opleves en mangel på gode fællesskaber og samlingssteder for unge, der kan fremme en positiv ungdomskultur og dæmme op for de tilløb til hæværk og dårlige vaner, der opleves flere steder.

- Skab gode rammer for lokale ungdomsfællesskaber
- Etabler fx attraktive, lokale mødesteder og understøt andre typer af aktiviteter end idræt (ungdomsskoler, 'sorte fingre' mv).
- Der er et rigt og aktivt foreningsliv i alle lokalområder, men ofte er det centreret om idrætsaktiviteter
- Der er potentiale for at styrke/udvikle sociale/kulturelle aktiviteter, der kan supplere idrætstilbuddene og tiltrække unge, der ikke er optaget af eller mister interessen for idrætten
- Mange steder er der potentiale for at aktivere udearealerne omkring de lokale idrætscentre, som kan danne grundlag for mødesteder til de unge, der ikke er medlem af en idrætsforening
- Vigtigt at inddrage de unge i tilrettelæggelse af aktiviteter og programmering af mødesteder

“Der mangler altid i byudvikling boliger til single-forældre og fraskilte folk, der gerne vil blive boede i området så man ikke er nødt til at flytte ind til byen [...] Og det kan være svært at finde på landet for det er enten parcelhuse eller på landet.”

Planlæg for en alsidig boligmasse

Hovedparten af den nuværende boligmasse i lokalområderne består af parcelhuse og lignende større, fritliggende enfamiliehuse.

Denne og tidligere analyser peger på, at udviklingen af en mere alsidig boligmasse hvad angår boligtyper, størrelser og ejerformer vil øge områdernes bosætningsattraktivitet og gøre det muligt for borgerne at blive boende i deres lokalområde også når deres livssituation ændrer sig (fx ved skilsmisse og alderdom), hvilket mange udtrykker ønske om.

- *Der efterspørges attraktive mindre boliger til seniorer, enlige forældre mv. ligesom der er interesse for bofællesskaber og alternativer til ejerboliger. Det kan f.eks. være ved omdannelse af gamle gårde til mindre seniorbofællesskaber*
- *Et attraktiv og alsidigt boligmarked er en vigtig forudsætning for bosætning og god rotation på boligmarkedet*
- *Det er vigtigt at kommunen er med til at understøtte alternative idéer til boformer, og giver mulighed for at plangrundlaget kan realiseres*
- *Dette stemmer godt overens med de målsætninger der er formuleret i Svendborg Kommunes Bosætningsanalyse fra 2020 om at fremme udviklingen af et stærkt og alsidigt boligmarked*

Skab attraktive byrum og levende mødesteder

Flere borgere efterspørger bedre rammer for uformelle mødesteder i lokalområderne, som også kan tilgodese dem, der ikke er med i en forening. Mødesteder har stor betydning for hverdagslivet, og kan både danne rammer om tilfældige møder mellem borgerne og planlagte arrangementer for lokalområdet.

- *Understøt muligheden for at samles og mødes de steder, hvor lokalsamfundet i forvejen færdes, fx ved at åbne haller op, skabe et attraktivt miljø omkring de centrale busstoppsteder, omdanne kedelige, centrale parkeringspladser til mødesteder eller tilføje nye faciliteter til byrummet, så stedernes kvalitet som samlings- og mødested løftes og synliggøres*
- *Det kan fx gøres ved at etablere udendørs mødesteder og faciliteter, der inviterer til ophold og samvær, synliggør det eksisterende liv og virker inviterende*
- *Dyrk de små uformelle, inviterende mødesteder på egnede lokaliteter i lokalsamfundet. En bæk på det rette sted kan gøre en forskel.*
- *Byfornyelsesindsatser i større eller mindre grad – f.eks. små indsatser som midlertidig indretning af byrum med plantekasser, opstribning af aktivitetsbaner på de store asfaltflader eller lignende.*
- *Mulighed for diverse fondsansøgninger til f.eks. landdistraktpuljen*

Udvikling af gode modeller for lokale energifællesskaber

En stor del af boligerne i lokalområderne er forsynet med gas eller individuel opvarmning og klimakrisen og de stigende energipriser har medført øget interesse for at blive koblet på fjernvarmenettet og for lokal produktion af vedvarende energi.

- *Lokalområderne har potentiale for at udvikle gode modeller for etablering af lokale energifællesskaber med fokus på produktion af vedvarende energi*
- *Svendborg Kommune samarbejder med lokale varmeselskaber, andre energiselskaber og borgere om udbredelse af nye decentrale varmeløsninger*
- *Der er allerede tiltag i gang i flere lokalområder, fx fjernvarmeprojekt i Ollerup-Vester Skerninge samt varmepumpeprojekt i Lundeberg*
- *Der er behov for sparring, inspiration og faglig bistand for at udvikle gode løsninger og realisere potentialet*
- *Svendborg Kommune vil fremme lokale fælles varmeløsninger via vejledning, sparring og udveksling af varmedata med lokale arbejdsgrupper*

"Der kan være noget værdi i, at alt ikke bare skal være nyt. Landsby-miljøerne fx, måske skal de bevares. Eller grønne områder, det er der også værdi i. Ikke bare at vækste, men se skønheden i det, der er."

Understøt lokalområdernes kompetencer og handlekraft

Lokalområderne er bredt set begunstiget med stor handlekraft og en bred vifte af kompetencer. Det lokale engagement er af stor betydning for udviklingen af lokalområderne og bør derfor understøttes på forskellig vis.

- *Styrk lokalrådenes kompetencer og mandat (fx via kompetenceopbygning)*
- *Skab gode rammer for erfaringsudveksling og sparring mellem lokalråd (fx via fælles arrangementer og kommunikationskanaler)*

- *Understøt samarbejde og fælles indsatser ift. tværgående udfordringer og udviklingspotentialer*
- *Understøt etablering af effektive lokale kommunikationskanaler som grundlag for effektiv og bred mobilisering af lokale ressourcer.*
- *Styrk det gode samarbejde mellem kommunen og lokalråd (fx via gensidig forventningsafstemning, let adgang til kommunale ressourcer ifm. projektudvikling, støtte til fundraising og fondsansøgninger mv.)*
- *Tilbyd borgerbudgetter eller lignende puljer, der uden for meget administration giver lokalråd mulighed for at disponere over mindre beløb til lokale udviklingsprojekter (fra en bænk på det rette sted til større projekter)*

Godt afsæt for at arbejde videre med klyngetankegangen inden for lokalområdernes afgrænsning

Lokalområderne er i de fleste tilfælde afgrænset på en måde så de danner et godt afsæt for at arbejde videre med landsbyklyngekonceptet. For hovedparten af lokalområderne er der tydelige, fælles karaktertræk mellem områdets landsbyer, som enten tager afsæt i områdernes landskabskarakter, infrastruktur, funktioner eller lignende.

- *Landsbyklynger som model for udvikling af lokalområderne kan styrke forholdet mellem kommune og lokalsamfund.*
- *Det er vigtigt at klyngesamarbejdet tage afsæt i en fælles, stedbunden identitet, og ikke et konstrueret fællesskab.*
- *Landsbyklyngerne bør ikke spænde over for stor en geografi, eller for mange forskellige landsbysamfund. En kompleks og stor klyngestruktur kan gøre det sværere at favne alle landsbysamfund.*
- *Nærværende analyse og kortlægning af lokalområderne danner et godt afsæt for det videre arbejde med landsbyklynger.*

Solidt vidensgrundlag og effektiv branding af lokalområder

Præcis indblik i flyttemønstre, demografi og salgspriser mv. danner et vigtigt grundlag for udviklingen af lokalområder. Det svækker vidensgrundlaget for lokalområderne, at der ikke er overensstemmelse mellem lokalområder og plandistrikter, da mange data kun findes på plandistrikt-niveau.

- *Det anbefales at arbejde på at ensrette afgrænsningen af plandistrikter og lokalområder, så der skabes et solidt, analytisk grundlag for analyse af lokalområderne. I nogle tilfælde betyder det måske et opgør med lokalrådenes egne afgrænsninger.*
- *Flere af lokalområdernes navne er indforståede og svære at forstå som udenforstående. Det gælder fx brugen af postnumre i områdenavne. Alle lokalområder har en klar afgrænsning og tydelig profil. Der er derfor potentiale for styrke kommunikationen om og branding af lokalområderne ved udvikle navne, der mere klart formidler områdernes identitet.*

9 LOKALOMRÅDER

I det følgende præsenteres resultaterne af analysen af de ni lokalområder i kort form. Konklusionerne er resultatet af en faglig vurdering og afvejning af det samlede datamateriale, som kan ses i Analyserapport: Strategisk kortlægning og analyse af lokalområder i Svendborg Kommune.

Svendborg Kommune er administrativ inddelt i en række plandistrikter, som visse steder afviger lidt fra de lokalområder som lokalrådene har valgt at repræsentere. Kortet på næste side viser forskelle og ligheder mellem de to afgrænsninger. Denne analyse fokuserer som nævnt på de ni områder, der ligger uden for Svendborg By.

Som det fremgår af kortet er der i fem områder overensstemmelse mellem lokalområder og plandistrikter. Det gælder for lokalområderne:

- *Thurø, der repræsenteres af Lokalråd Thurø*
- *Egense – Rantzausminde – Tankefuld, der repræsenteres af Lokalråd 5700 Vest*
- *Ollerup – Vester Skerninge, der repræsenteres af Lokalråd Forum 5762*
- *Stenstrup – Kirkeby, der har en arbejdsgruppe, som fungerer som lokalråd*
- *Småærne, der repræsenteres af Ø-rådet*

I de resterende fire områder, er der forskel på afgrænsningen af plandistrikter og lokalområder, som vist med hvid skravering på kortet. Det gælder lokalområderne:

- *Gudbjerg-Gudme-Hesselager-Oure, der repræsenteres af lokalrådet for Gudmekongens Land. Dette område er større end plandistriktet Gudbjerg-Gudme-Hesselager, idet det også indbefatter landsbyerne Oure og Vejstrup.*
- *Skårup, der repræsenteres af Lokalrådet Skårup Sogn som er mindre end plandistriktet Skårup-Oure, idet det ikke indbefatter landsbyerne Vejstrup og Oure.*
- *Tåsinge Nord, der repræsenteres af Lokalrådet Svendborg Sund. Dette område er større end plandistriktet Vindeby-Troense, idet det også indbefatter landsbyer som Bregninge, Bjernemark og Gammel Nyby*
- *Tåsinge Syd, der repræsenteres af Sydtåsinge Lokalråd, er mindre end plandistriktet Tåsinge, idet det ikke indbefatter landsbyer som Bregninge, Bjernemark og Gammel Nyby*

Eftersom data om bl.a. demografiske og økonomiske forhold i Svendborg Kommune kun er tilgængelige på plandistriktniveau vil en række af de data, der præsenteres ikke være en præcis beskrivelse af de fire lokalområder, hvor der er uoverensstemmelse mellem lokalområde og plandistrikt.

For at kunne basere det videre arbejde med udvikling af lokalområder på et så retvisende datagrundlag som muligt, anbefales det, at Svendborg Kommune arbejder på at ensrette afgrænsningen af lokalområder og plandistrikter.

THURØ

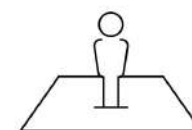
AREAL
7,4 km²

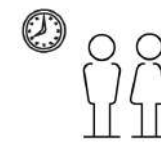
BYER/LANDSBYER
2

INDBYGGERE
3.577 pers.

BEFOLKNINGSTÆTHED
485 pers. pr. km²

GENNEMSNITSALDER
47,1 år

Et attraktivt, smukt og landfast øsamfund

Thurø ligger centralt i Svendborg Kommune, umiddelbart sydøst for Svendborg by, omgivet af smalle sunde mod vest og nord, og Langelandsbælt mod øst. Området, der er defineret ved øens afgrænsning, der har en karakteristisk hesteskoform, har siden 1931 været landfast med Fyn via en dæmning over Skårupøre Sund.

Lokalområdet omfatter således et mindre øsamfund, bestående af Thurø By og landsbyen Grasten, samt enkelte mindre sommerhusområder langs kysten. Thurø er repræsenteret af Thurø Lokalråd.

Som mange andre øsamfund er Thurø et tæt sammentømret samfund, men har samtidig – i kraft af dæmningen – god forbindelse med Svendborg by, hvilket, sammen med områdets store landskabskvaliteter, gør Thurø til et meget attraktivt bosætningsområde.

Et ressourcestærkt og tæt befolket lokalsamfund

Borgerne karakteriserer Thurø som et trygt, naturligt afgrænset og godt sammentømret lokalområde med en aktiv, engageret og ressourcestærk befolkning. Nærheden til natur og vandet tillægges stor værdi og bruges aktivt. De oplever stor søgning til øen og peger på en række boligudviklingsprojekter, der er i gang. Af udfordringer påpeger de, at vejnettet er overbelastet, at der visse steder er begrænset adgang til kysten pga. privat ejendomsret og at det er vigtigt at sikre, at tilflyttere inviteres ind i lokalrådets fællesskaber.

Borgerne fremhæver naturen og fællesskabet som Thurøs absolut største styrker, mens trafikken fremhæves som den største udfordring.

Potentialer for udvikling af lokalområdet

Thurø er generelt karakteriseret som et område, med store landskabskvaliteter og stor attraktivitet for bosætning, men med begrænsede muligheder for vækst. Den maritime karakter og store tilknytning til vandet er en helt særlig kvalitet ved området, som bør styrkes og gøres mere tilgængelig for borgerne.

Lokalrådets potentialer for udvikling er visualiseret på kortet på modsatte side, og nærmere beskrevet i det følgende.

“Det er et trygt sted, både som voksen og som barn, fordi der kun er en vej væk, det er henover dæmningen [...] Thurø er et lille afgrænset område, hvor man kender mange gennem skole, daginstitutioner og foreningsliv.”

Skab bedre adgang til kystlandskabet

- Skab bedre adgang til kysten, f.eks. ved at arbejde mod en sammenhængende, rekreativ ø-rute
- Etablér små, offentlige opholdssteder langs kyststrækningen, med mulighed for at komme helt ud til vandet, eksempelvis i form af små badebroer til isætning af kajaker eller padelboards, som giver mulighed for at opleve øen fra vandsiden
- Kombinér ruten med shelters og bålpladser og styrk naturturismen med overnatningsmuligheder

Styrk den bæredygtige mobilitet

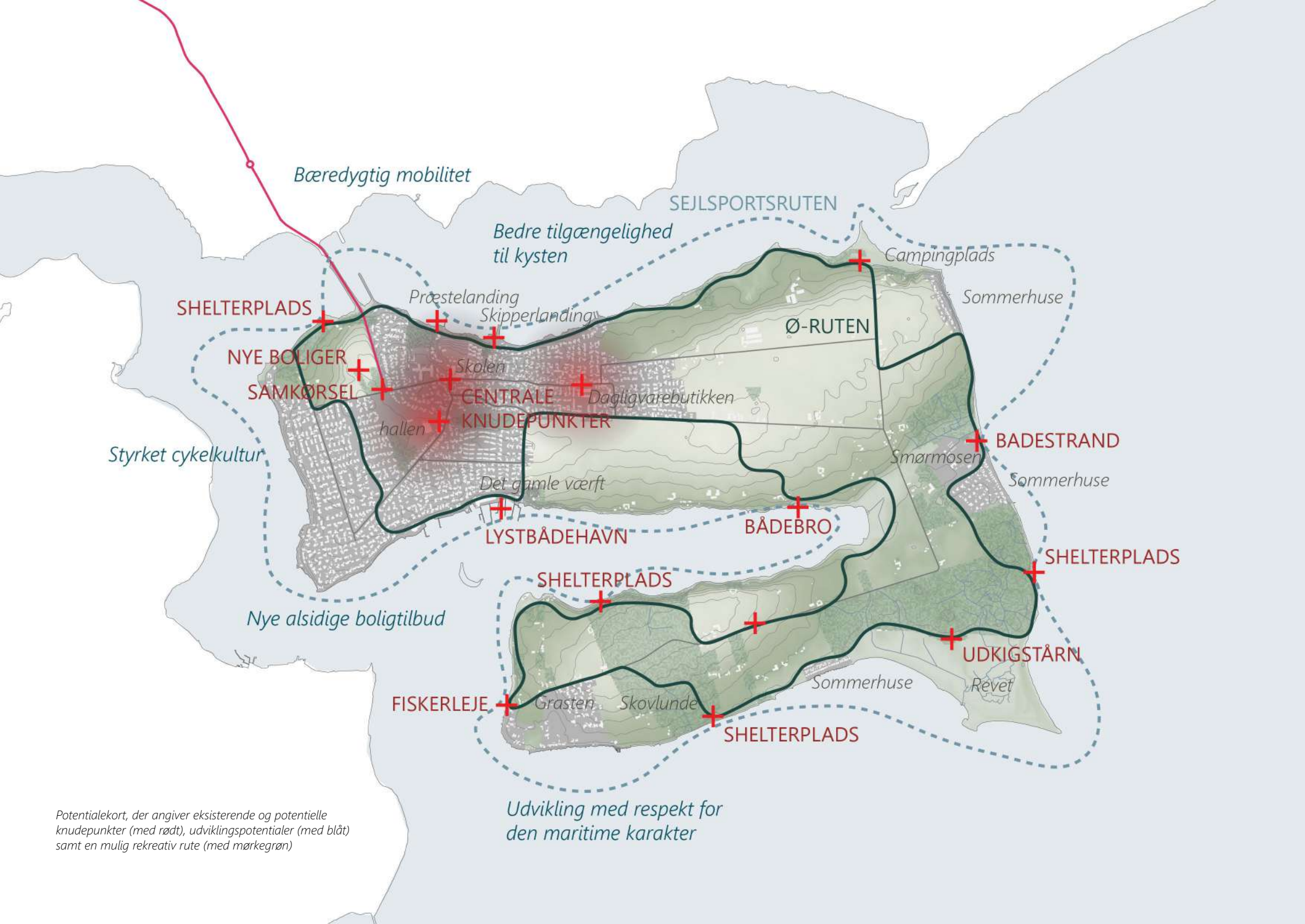
- Skab bedre forhold for cyklister, eksempelvis ved at nedbringe hastigheden for bilerne eller arbejde med ensretning af vejene i Thurø By, så der frigives plads til cykler og fodgængere
- Styrk mulighederne for samkørsel, fx ved at etablere lokale samkørselsordninger, centrale samkørselspladser el.lign. Der findes flere etablerede samkørselsplatforme

Styrk knudepunkterne som centrale mødesteder

- Styrk områdets knudepunkter som centrale mødesteder
- Dagligvarebutikken, skolen og idrætshallen er nogle af Thurøs væsentligste knudepunkter, hvor der ses et særligt potentiale for at udvikle centrale mødesteder med forskellig karakter
- De store asfaltflader med parkering kan med fordel nyindrettes, så der skabes mere indbydende bymiljøer

Skab et alsidigt boligtilbud med respekt for den maritime karakter

- Der efterspørges flere mindre boliger, som eksempelvis seniorboliger og rækkehuse
- Nye boliger bør generelt udvikles med respekt for den særlige maritime karakter, der er i lokalområdet
- Ved udvikling af nye boliger bør der generelt være opmærksomhed på, at der ikke skabes yderligere privatisering af kysterne

Potentialekort, der angiver eksisterende og potentielle knudepunkter (med rødt), udviklingspotentialer (med blå) samt en mulig rekreativ rute (med mærkegrøn)

TÅSINGE NORD

AREAL

7,5 km²

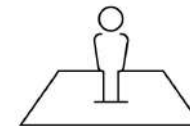
BYER/LANDBYER

5

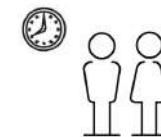
INDBYGGERE

3.644 pers.

BEFOLKNINGSTÆTHED

495 pers. pr. km²

GENNEMSITSALDER

46,9 år

Lokalområdet ligger i den nordlige del af Tåsinge, og omfatter byområderne Vindeby og Troense i den nordlige del af området, samt landsbyerne Bregninge, Bjernemark og Gammel Nyby længere mod syd. Lokalrådets afgrænsning er i høj grad defineret af landskabets karakter, og omfatter det højtliggende Bregninge Bakker og herregårdslandskabet omkring Valdemar Slot.

Tåsinge Nord repræsenteres af Svendborgsund Lokalråd.

Et attraktivt bosætningsområde med store landskabskvaliteter

Tåsinge nord er særligt kendetegnet ved at være opland til Svendborg, og er et særligt attraktivt bosætningsområde. Området rummer de funktioner der skal til, for at skabe gode rammer for hverdagslivet med flere indkøbsmuligheder, institutioner og foreninger, samtidig med at der er kort afstand til Svendborg via Svendborgsundbroen.

Lokalområdet rummer store landskabskvaliteter, hvor udsigterne over det omgivende kystlandskab samt de unikke kulturmiljøer tilfører området særlige, visuelle oplevelsesværdier. Landskabet og de særlige udsigter er med til at højne områdets bosætningskvaliteter, ligesom det gør området til et attraktivt turistmål.

Et område der har det hele

Borgerne karakteriserer Tåsinge Nord som et område, der har det hele, og hvor naturen er det helt særlige. De fremhæver de aktive foreninger og gode institutioner, idrætsfaciliteter og indkøbsmuligheder med bager, slagter, bryghus.

Borgerne fremhæver nærheden til naturen, fællesskabet og foreningslivet som Tåsinge Nord's største styrker, mens de udpeger trafikken, som en af de største udfordringer.

Potentialer for udvikling af lokalområdet

Tåsinge nord er karakteriseret ved særlige visuelle og kulturelle oplevelsesværdier, der både knytter sig til relationen til kystlandskabet, de mange udsigter over ø-havet og de særlige kulturmiljøer. De mange stedbundne kvaliteter har gjort området attraktivt, både for bosætning og turisme, og bør fortsat være centrale for områdets udvikling.

"Det var faktisk blandt andet naturen [vi faldt for]. Vi har 6 km til Svendborg, men bor stadig i lille landsby [...], tæt på, men stadig på landet [...] Vi har faktisk rigtig mange ting herovre, vi har både en Rema og Netto, gode pasningsmuligheder, fodbold og tennis og et godt foreningsliv herovre."

Større udnyttelse af lokalrådets turismepotentiale

- Skab flere overnatningsmuligheder til vandrere- og naturturister, der kommer til området enten fra land- eller vandsiden
- Skab flere lokale overnatningsmuligheder, eksempelvis i form af private B&B's som supplement til campingpladserne og hotellet i Troense
- Styrk formidlingen af områdets særlige landskabs- og kulturelementer, eksempelvis i form af en rekreativ vandre- eller cykelrute, der leder forbi områdets attraktioner

Bedre adgang til kysten og landskabet

- Lav en samlet plan for afmærkede vandrestier i området, langs kysten og gennem det bakkede landskab centralt i området
- Skab adgang helt ned til vandet, de steder det er muligt, gerne med badebroer, der strækker sig ud i vandet
- Giv muligheder for ophold undervejs, eksempelvis med udsigtstårne, borde/bænke eller shelterpladser

- Ruten kan etableres som trampestier, langs hegn og diger, via veje eller skovstier
- Processen kræver hjælp til dialog med lodsejere

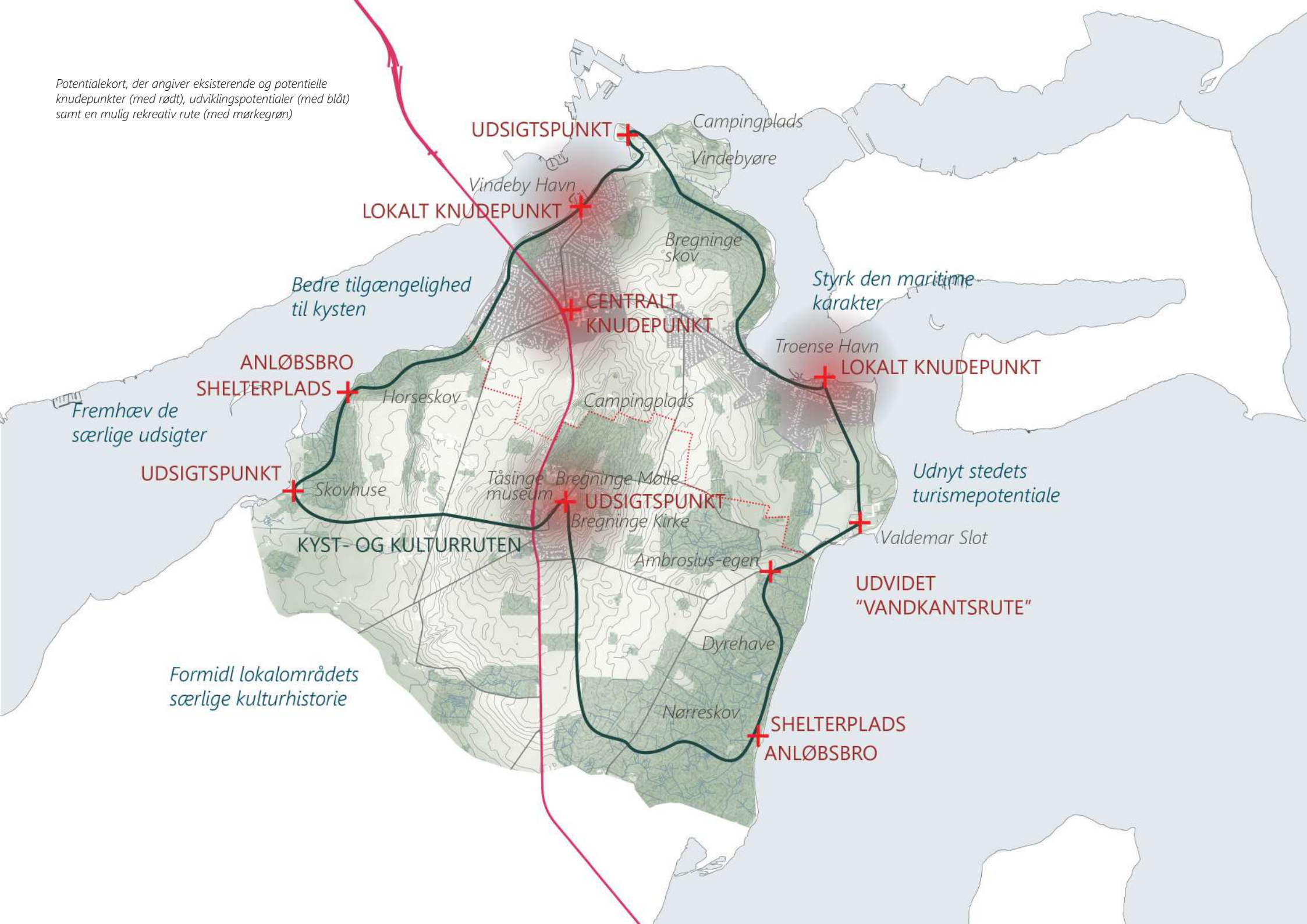
Flere fælles mødesteder

- Området omkring krydset ved Sundbovej og Bjernemarksvej er et handelsknudepunkt for hele lokalområdet, der har potentiale for omdannelse til et centralt mødested. Områdets handels- og servicefaciliteter danner et naturligt flow i området, men udvikles med mere attraktive, fysiske rammer
- Knudepunkterne omkring eksempelvis Vindeby og Troense Havn har ligeledes potentiale for udvikling

Styrk områdets mobilitet

- Lav en samlet plan for områdets cykeltrafik, med fokus på at fremme cykelkulturen og skabe trygge skoleveje
- Skab alternativer til den kollektive trafikbetjening, eksempelvis i form af samkørselsordninger
- Undersøg om der er grundlag for en pendlerbåd for cyklister og gående over sundet

Potentialekort, der angiver eksisterende og potentielle knudepunkter (med rødt), udviklingspotentialer (med blå) samt en mulig rekreativ rute (med mørkegrøn)

UDSIGTSPUNKT

Campingplads

Vindebyøre

Vindeby Havn

LOKALT KNUDEPUNKT

Bregninge skov

Bedre tilgængelighed til kysten

Styrk den maritime karakter

CENTRALT KNUDEPUNKT

Troense Havn

LOKALT KNUDEPUNKT

ANLØBSBRO
SHELTERPLADS

Horseskov

Campingplads

Fremhæv de særlige udsigter

UDSIGTSPUNKT

Skovhuse

Tåsinge museum

Bregninge Mølle

UDSIGTSPUNKT

Bregninge Kirke

Udnyt stedets turismepotentiale

Valdemar Slot

KYST- OG KULTURRUTEN

Ambrosius-egen

UDVIDET "VANDKANTSRUTE"

Formidl lokalområdets særlige kulturhistorie

Dyrehave

Nørreskov

SHELTERPLADS
ANLØBSBRO

TÅSINGE SYD

AREAL

62,2 km²

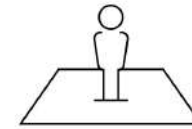
BYER/LANDSBYER

10

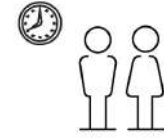
INDBYGGERE

2.664 pers.

BEFOLKNINGSTÆTHED

43 pers. pr. km²

GENNEMSITSALDER

43,8 år

Lokalområdet ligger i den sydligste del af Svendborg Kommune, og udgør den del af Tåsinge, der ligger syd for Bregninge Bakker. Området er mod vest, syd og øst afgrænset ved det Sydfynske Øhav. Tåsinge syd er således også det lokalområde, der har den længste kystlinje.

Lokalområdet repræsenteres af Sydtåsinge Lokalråd.

Et landbrugslandskab med mange velbevarede landsbysamfund

Landskabet er kendetegnet ved et fladt landbrugslandskab, med mange spredtliggende landsbyer og enkelte stor-landbrug. Langs den lange, bugtede kystlinje findes åbne naturområder og gamle kystskove, der, sammen med de mange små fiskerlejer, er med til at give området en helt særlig karakter.

Lokalområdet indeholder mange små byer og landsbysamfund, der i stor udstrækning har bevaret sine oprindelige karakterer og strukturer, fra udskiftningstidens landbrugssamfund.

Landbrugssamfundet er i forandring

Borgerne karakteriserer Tåsinge Syd som et område, præget af smukke landbrugslandskaber med lange kyststrækninger, og hvor fællesskabet er knyttet til det nære lokalsamfund. De oplever at det gamle landbrugssamfund er i forandring, og at nye tilflyttere fylder mere og giver grobund for små og store forandringer i lokalsamfundet.

Naturen og det lokale sammenhold udpeges som de største styrker, mens transporten – med meget begrænset kollektiv transport og tung trafik på vejene – udpeges som den største udfordring.

Potentialer for udvikling af lokalområdet

Lokalområdet er udfordret ved en stor geografi, med store, dyrkede og utilgængelige landområder. Området rummer store landskabskvaliteter, særligt på grund af den lange kystlinje, ligesom de mange små, intakte landsbymiljøer er et særkende for området, der bør styrkes og fremhæves som en særlig bosætningskvalitet.

"Nu bor jeg det smukkeste sted i Danmark. Vi bor på kanten af det sydfynske øhav og vi har et smuk og varieret kystlandskab. Der er i det hele taget sindssygt pænt."

Styrk relationen til kystlandskabet

- Undersøg muligheden for udvikling af naturområder langs kysten, f.eks. langs den sydvendte kyst
- Styrk tilgængeligheden til kystlandskabet, ved at etablere sammenhængende vandre- og cykelruter helt ud til kysten, evt. kombineret med overnatningsmuligheder i shelters mv.
- Udvikl/styrk de små fiskerlejer som lokale mødesteder og tænk det fx sammen med stop/overnatningsmuligheder langs en ny kyststrøtte

Styrk de små landsbymiljøer

- Styrk de lokale miljøer i landsbyerne, fx ved at forbedre miljøet omkring de centrale branddamme
- Undersøg mulighederne for landsbyfornyelse, fx gennem landsbypuljen
- Undersøg om der er grundlag og mulighed for at etablere små klynger af almene boliger i landsbyerne

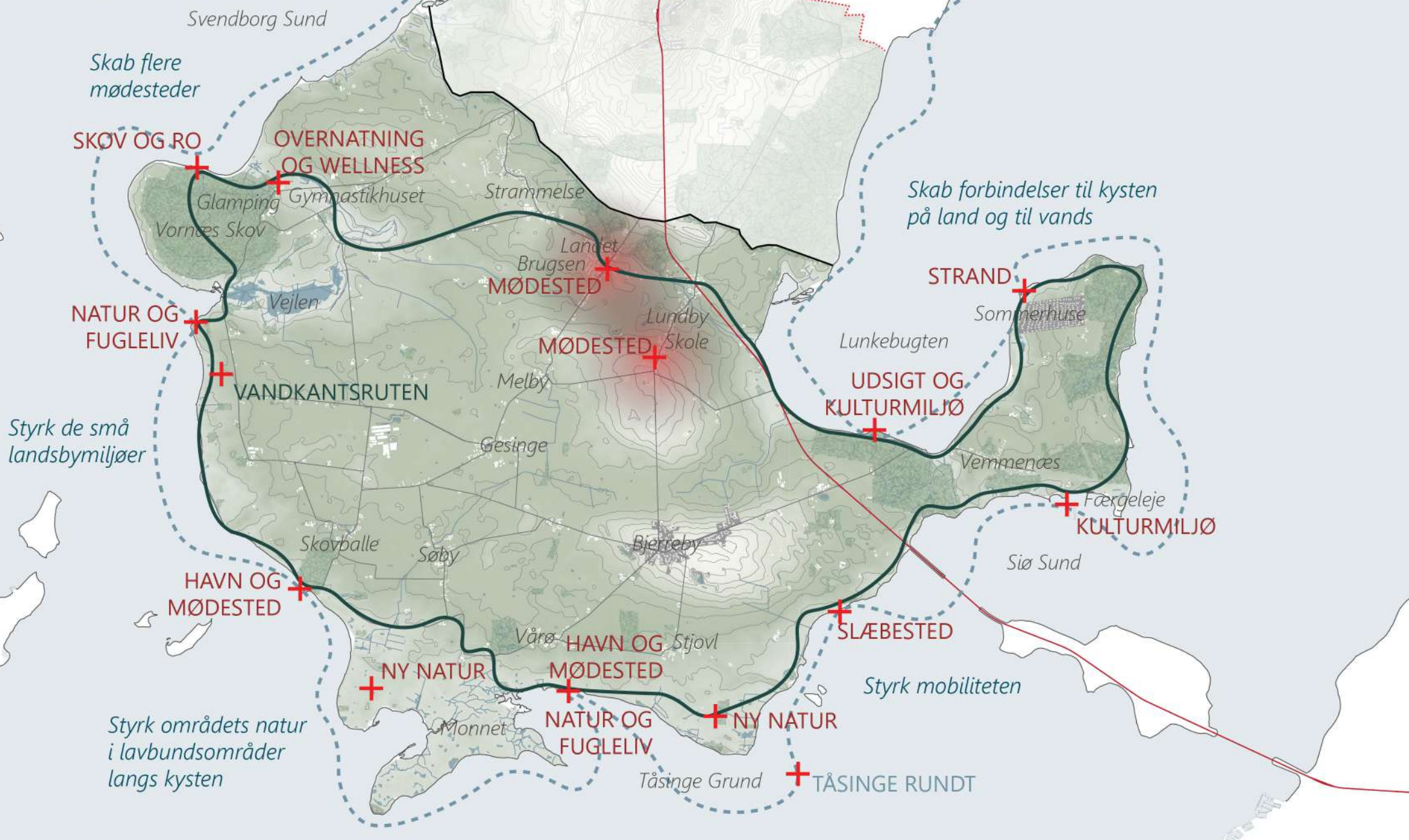
Forbedre mobiliteten i området

- Undersøg muligheden for at styrke den kollektive trafik med alternative, kollektive trafikløsninger, f.eks. ved at etablere lokale mobilitetsknudepunkter i de små landsbyer, som ramme for organiseret samkørsel, flextrafik, mv.
- Skab bedre forhold for cykeltrafikken, fx ved at udvide netværket af 2 minus 1 veje
- Undersøg muligheden for at udvikle særlige trafikruter for tung trafik, der fx betjener området storlandbrug eller biogas-anlæg

Skab flere mødesteder

- Forbedre ankomstområdet omkring skolen og idrætshallen, så området åbnes mere op
- Styrk de små havne/slæbesteder som lokale mødesteder, fx ved at skabe bedre muligheder for ophold, grillpladser o. lign.
- Forbedre mødestederne i de små landsbymiljøer

Potentialekort, der angiver eksisterende og potentielle knudepunkter (med rødt), udviklingspotentialer (med blåt) samt en mulig rekreativ rute (med mørkegrøn)

EGENSE - RANTZAUSMINDE - TANKEFULD

AREAL

12,7 km²

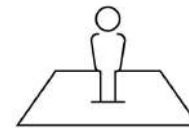
BYER/LANDSBYER

4

INDBYGGERE

3.004 pers.

BEFOLKNINGSTÆTHED

241 pers. pr. km²

GENNEMSITSALDER

44 år

Lokalområdet ligger centralt i Svendborg Kommune, og er mod øst afgrænset ved Svendborgs vestlige byrand samt af skovene Sofielund og Engene. Mod syd grænser lokalområdet ud mod Svendborg Sund.

Egense – Rantzausminde – Tankefuld repræsenteres af Lokalråd 5700 Vest.

Et attraktivt bosætningsområde i stor vækst

Lokalområdet er, i kraft af den nære placering til Svendborg by, et attraktivt bosætningsområde i stor bymæssig vækst.

Store dele af området er planlagt for fremtidig byudvikling til den nye bydel Tankefuld, og de store, udlagte byudviklingsområder har således stor betydning for områdets karakter, som vil ændre sig betydeligt i takt med byens udvikling. Bosætning og byudvikling er derfor et væsentligt kendetegn for områdets karakter.

En boligby med stor tilknytning til Svendborg

Borgerne karakteriserer i vid udstrækning området som et forstadsområde til Svendborg, men også som et område, der består af områder og bebyggelser af forskellige karakterer.

Den store tilknytning til Svendborg har betydning for, at lokalområdet overvejende er en boligby, og kun rummer de helt basale funktioner, såsom skole, institutioner, dagligvareindkøb, osv., og der findes ikke et egentligt centerområde for den bymæssige bebyggelse.

Der er heller ikke et egentligt behov for yderligere servicefunktioner eller handelsmuligheder. Borgerne fremhæver naturen og fællesskabet som lokalrådets største styrker, mens trafikken, herunder manglende tryghed for bløde trafikanter, udpeges som en udfordring.

Potentialer for udvikling af lokalområdet

Lokalområdet har en særlig karakter som forstadsby til Svendborg, men i takt med den øgede bosætning i området, bør der generelt være fokus på, at lokalområdet i højere grad styrkes som et selvstændigt lokalsamfund, med afsæt i områdets landskabelige potentialer, hvor særligt Egense Ås har en central rolle.

“Det er noget lidt særligt, for vi er en forstad, der er delvist integreret med byen.”

Styrk områdets fælles identitet

- *Egense Ås kan fremhæves som et markant landskabelement, blandt andet ved at fjerne dele af bevoksningen og omdanne de dyrkede arealer på åsen til lysåbne naturtyper*
- *De små vandhuller langs åsen, der er opstået ved udgravninger, kan fremhæves som lysåbne, rekreative opholdssteder langs åsen*
- *Åsen har potentialer for at blive det element, der binder eksisterende og nye byområder sammen. En styrket landskabskarakter omkring åsen kan være med til at højne områdets attraktivitet for den igangværende byudvikling*
- *En udvikling af åsen kræver hjælp til forhandling med lodsejere samt fondsansøgninger*

Skab bedre rekreative forbindelser gennem området

- *Skab en rekreativ forbindelse langs Egense Ås, som kan styrke fortællingen om det særlige landskabelement, og samtidig skabe forbindelse på tværs af nye og eksisterende byområder*

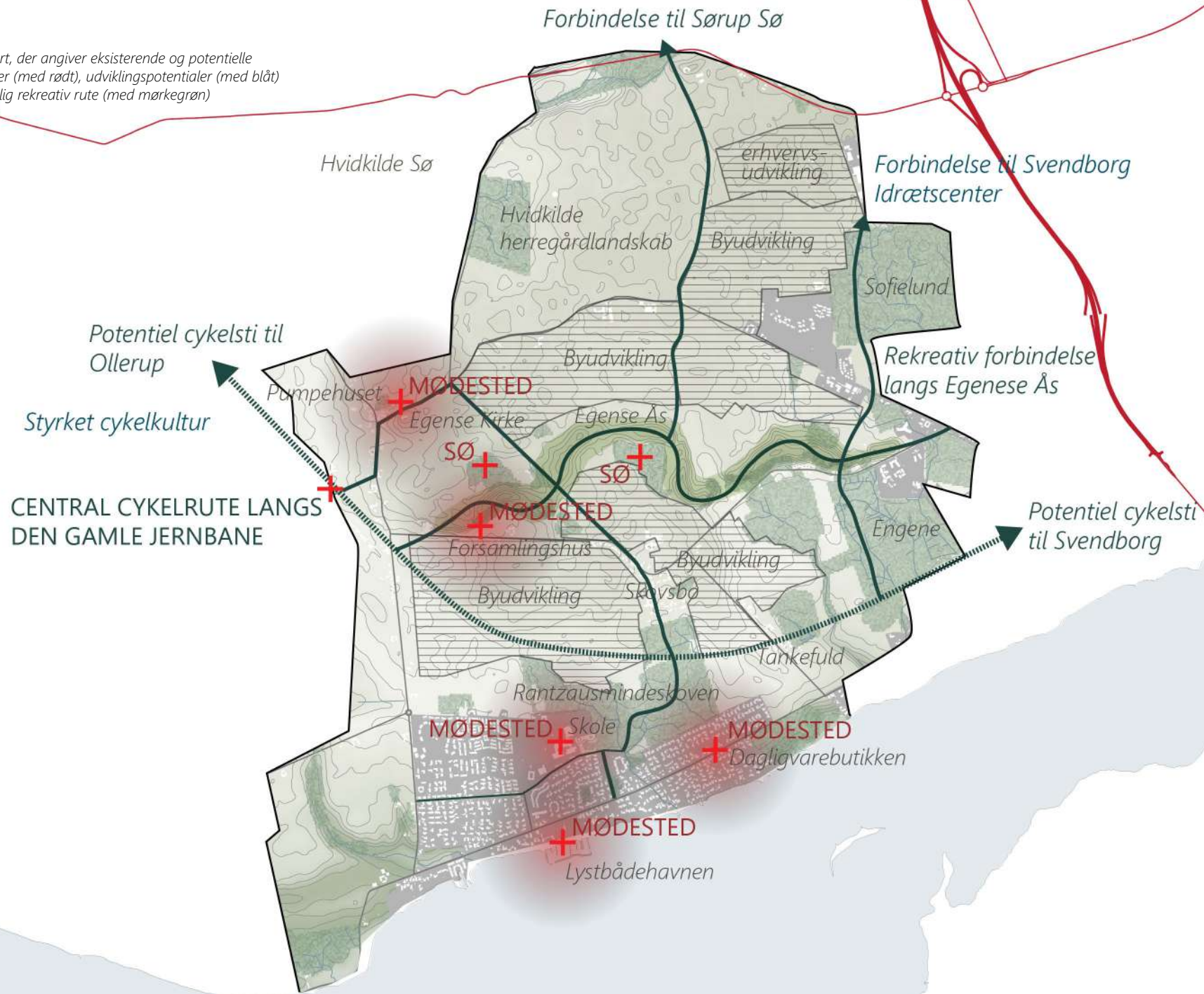
Styrk områdets cykelkultur

- *Planlæg for udbygget cykelstinetværk i området, der skaber gode forbindelser til, fra og på tværs af området*
- *Det kan eksempelvis være ved at reetablere den gamle lokalbanestrækning mellem Svendborg og Fåborg som en central cykelrute*
- *Udvid netværket af 2 minus 1 veje, eksempelvis på Skovsbovej, mellem Egense og Svendborg*

Styrk områdets aktiviteter og fællesskaber

- *Der er generelt mangel på aktiviteter og mødesteder for de unge*
- *Der er potentialer for at udvikle et centralt samlingssted/mødested i Rantzausminde, eksempelvis omkring dagligvarebutikken på Rantzausmindevej*

Potentialekort, der angiver eksisterende og potentielle knudepunkter (med rødt), udviklingspotentialer (med blå) samt en mulig rekreativ rute (med mørkegrøn)

OLLERUP - VESTER SKERNINGE

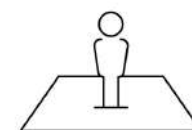
AREAL
67,1 km²

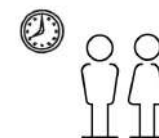
BYER/LANDSBYER
5

INDBYGGERE
5.122 pers.

BEFOLKNINGSTÆTHED
76 pers. pr. km²

GENNEMSITSALDER
42,5 år

Lokalområdet ligger i den vestlige del af Svendborg Kommune, vest for de bymæssige områder, Svendborg, Tankefuld og Rantzausminde.

Lokalområdet repræsenteres af Lokalråd Forum 5762.

Skolekultur og stærk identitet

De mange fri- og højskoler udgør en helt central del af lokalområdets identitet, og er afgørende for områdets karakter. Det gælder både for områdets fysiske udtryk, hvor de mange skoler og idrætsfaciliteter fylder meget i billedet, men også i forhold til områdets befolkningssammensætning og civilsamfundsstyrke.

Den særlige fri- og højskolekarakter har ligeledes betydning for områdets attraktivitet for bosætning, og betyder at det er et område i vækst, med en stor andel tilflyttere fra blandt andet Københavnsområdet.

Landskabet er varieret og rummer både bakkede skovlandskaber, storskala herregårdslandskaber og en lang kystlinje mod det Sydfynske Øhav. Det særlige kulturmiljø omkring Hvidkilde Gods tilfører en helt særlig oplevelsesværdi til området langs Faaborgvej.

Stort engagement og højt til loftet

Borgerne karakteriserer Ollerup-Vester Skerninge som et område præget af stort borgerengagement, hvor der er højt til loftet, og hvor fællesskabet og skolerne udgør store kvaliteter. De oplever, at området har en fælles identitet og værdier, der går igen på tværs af de enkelte landsbyer. De beskriver områdets identitet med ord som kreativ, initiativrig og mangfoldig og forbinder den med fri-, høj- og efterskolekulturen samt miljøet omkring Den Frie Lærerskole i Ollerup.

Borgerne beskriver fællesskabet, foreningslivet og naturen som områdets største styrke og mangel på passende boligudbud, som en af de største udfordringer.

Lokalrådet (Forum 5762) har tidligere udarbejdet en potentiale- og udviklingsplan for området.

Potentialer for udvikling af lokalområdet

Lokalområdet har en stærk identitet, med afsæt i områdets

"Jeg synes at der er helt klart en fælles identitet. Folk vil det samme. Det er livet på landet og også gerne det engagerede liv på landet. Landsbyfællesskaber og livet i naturen og også sociale ting og fester og hygge."

særlige fri- og højskolemiljø, og området oplever en vækst med nye tilflyttere, hvoraf flere kommer fra Københavnsområdet.

Det danner potentiale for en udvikling af området med alternative boligtyper, men også med tiltag inden for kultur, erhverv, iværksætteri og nye energiløsninger.

Styrk grundlaget for nye, varierede boligtyper

- *Understøt områdets positive udvikling med den nødvendige planlægning, og giv mulighed for alternativer til de traditionelle boligtyper*

Skab sammenhæng gennem landskabet

- *Skab en sammenhængende vandrerute gennem landskabet, der både giver let adgang til landskabet, og samtidig skaber forbindelse mellem områdets byer*

Styrk områdets cykelinfrastruktur

- *Der er potentialer for at udvikle den eksisterende banesti mellem Ollerup og Vester Skerninge, med en direkte og særskilt*

cykelstiforbindelse til Rantzausminde og Svendborg. Dette kan kobles med udviklingen af den nye cykelsti ved Hvidkilde Gods

Skabe attraktive tilbud og mødesteder for unge

- *Styrk de fysiske rammer, med et attraktivt bymiljø, med fokus på faciliteter der appellerer til den unge målgruppe*

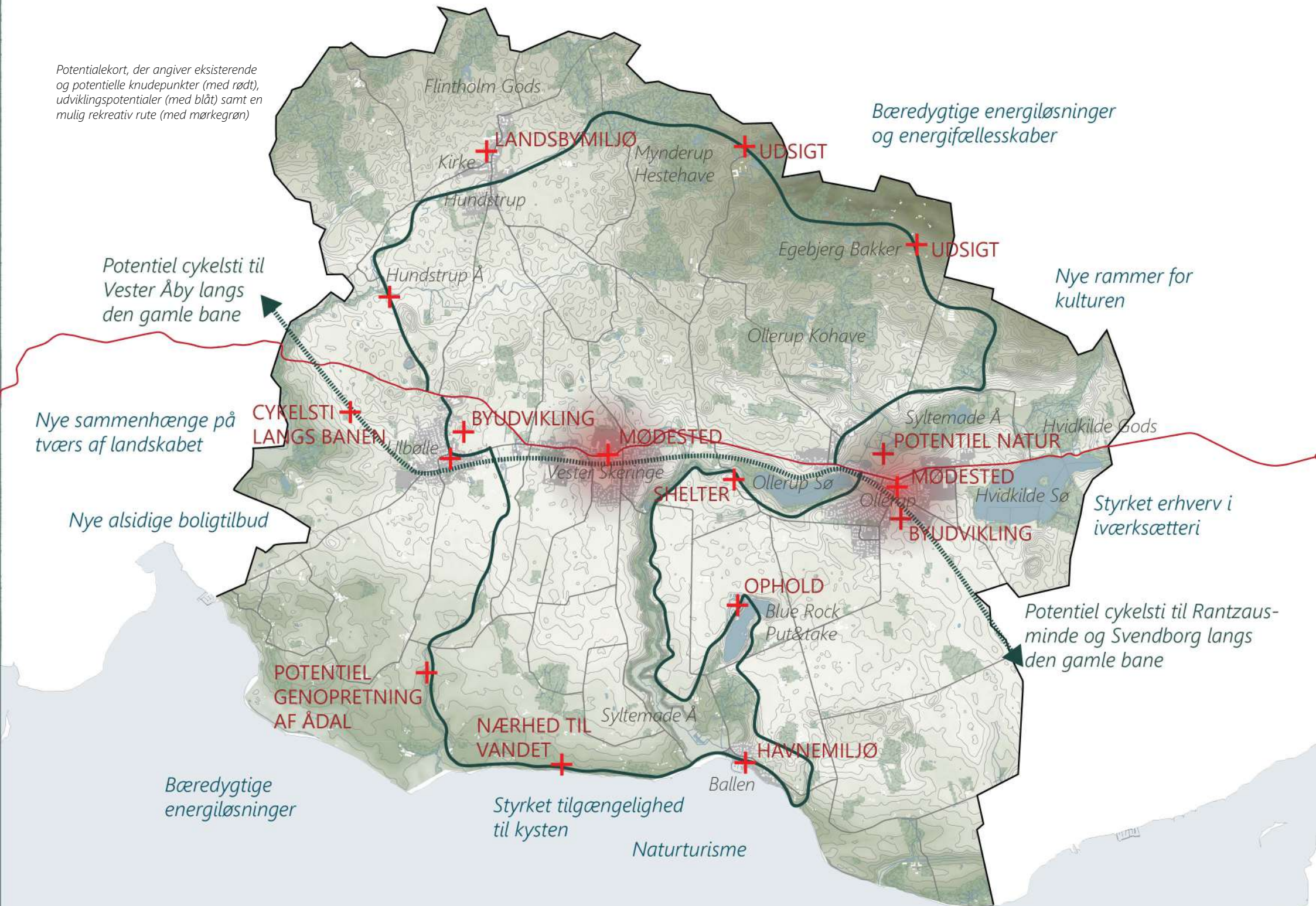
Understøt erhverv og iværksætteri med afsæt i områdets styrkepositioner

- *Kontorfællesskaber for selvstændige, udviklingsmiljøer for start-ups (Væksthus), og etablering af iværksætteruddannelse*
- *Samarbejde med Fremtidsfabrikken og dialog med kommunens erhvervsafdeling*

Styrk kulturen

- *Styrk samarbejdet med kulturinstitutioner i Svendborg, biblioteket mv.*

Potentialekort, der angiver eksisterende og potentielle knudepunkter (med rødt), udviklingspotentialer (med blå) samt en mulig rekreativ rute (med mørkegrøn)

Bæredygtige energiløsninger og energifællesskaber

Potentiel cykelsti til Vester Åby langs den gamle bane

Nye sammenhænge på tværs af landskabet

Nye alsidige boligtilbud

CYKELSTI LANGS BANEN

BYUDVIKLING

MØDESTED

SHELTER

OPHOLD

POTENTIEL GENOPRETNING AF ÅDAL

NÆRHED TIL VANDET

HAVNEMILJØ

POTENTIEL NATUR

MØDESTED

BYUDVIKLING

Nye rammer for kulturen

Styrket erhverv i iværksætterier

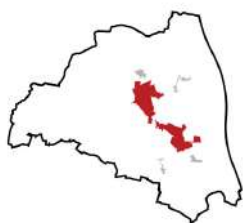
Potentiel cykelsti til Rantzausminde og Svendborg langs den gamle bane

Bæredygtige energiløsninger

Styrket tilgængelighed til kysten

Naturturisme

STENSTRUP - KIRKEBY

AREAL

53,1 km²

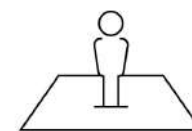
BYER/LANDSBYER

6

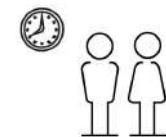
INDBYGGERE

3.941 pers.

BEFOLKNINGSTÆTHED

74 pers. pr. km²

GENNEMSITSALDER

43,3 år

Lokalområdet ligger i den nordvestlige del af Svendborg Kommune, hvor det grænser op mod Faaborg-Midtfyn Kommune. Mod syd er området afgrænset ved de højtliggende, sammenhængende skove langs Egebjerg Bakker, der danner en markant rumlig og visuel afgrænsning af området. Den østlige afgrænsning af området er defineret af Svendborgmotorvejen.

Der er et samarbejde mellem de lokale borgergrupper, som fungerer som lokalråd.

Issø-landskabet giver området karakter og identitet

Lokalområdets karakter og identitet er i høj grad relateret til landskabets dannelse, og den kulturbetingede anvendelse af landskabets ressourcer.

Landskabet er kendetegnet ved et jævnt issølandskab, med et tykt lag af ler og sand, der gennem tiderne har været anvendt til råstofindvinding, særligt til produktion af tegl.

De lokale ressourcer i området har således dannet grundlag for etablering af en lang række teglværker gennem tiderne, hvilket har dannet grundlag for områdets bymæssige vækst i byerne Stenstrup og Kirkeby, med industri og arbejderboliger. I dag er kun et enkelt teglværk aktivt i området.

Aktive lokalsamfund og stærke idrætsforeninger

Borgerne karakteriserer Stenstrup-Kirkeby som et område, hvor fællesskabet er centreret om de enkelte landsbyer, hvor der er gode foreninger og et godt sammenhold. Beboerne i området har vilje og lyst til at samarbejde og hjælpe hinanden, hvilket er en stor kvalitet, fordi det gør hverdagen lettere og får ting til at ske. Borgerne tillægger issølandskabet stor værdi, men efterlyser bedre muligheder for at tilgå det via nye – eller genetablerede – stier og ruter.

Borgerne fremhæver fællesskabet og sammenholdet som områdets største styrker, og fremhæver blandt andet mangel på byggegrunde og passende boliger som en udfordring.

Potentialer for udvikling af lokalområdet

Lokalområdets udvikling bør generelt tage afsæt i den tydelige landskabs- og industri karakter, der har afsæt i landskabets naturlige ressourcer, så denne karakter styrkes og formidles.

"Vi har fantastisk natur, fordi vi ligger ved en sø fra istiden [...]. Rent geologisk er vi et fantastisk sted. Der er masser af gåture, men ikke nok, vi arbejder på flere ruter. Vi har ikke vand, men et smukt landskab."

Styrk den rekreative infrastruktur og landskabets fortællinger

- Synliggøre kulturlandskabets fortællinger, fx ved at fremhæve og skabe adgang til de mange lergravssøer, forbindelse til Galgebakken ved det gamle tinghus, og ved at (gen)bruge teglsten til etablering af enkelte stier eller særlige opholdssteder
- Skab et sammenhængende sølandskab, dannet af de mange udgravninger omkring Petersminde Teglværk, som et rekreativt, bynært landskab med en stærk kulturhistorisk fortælling
- Styrk den rekreative infrastruktur, fx ved en sammenhængende struktur af vandrestier, genåbning af kirkestien til Lunde fra Kirkeby, flere shelters

- Skab mulighed for overnatning i landskabet ved etablering af shelters, fx ved omdannelse af transformestationen i Stenstrup

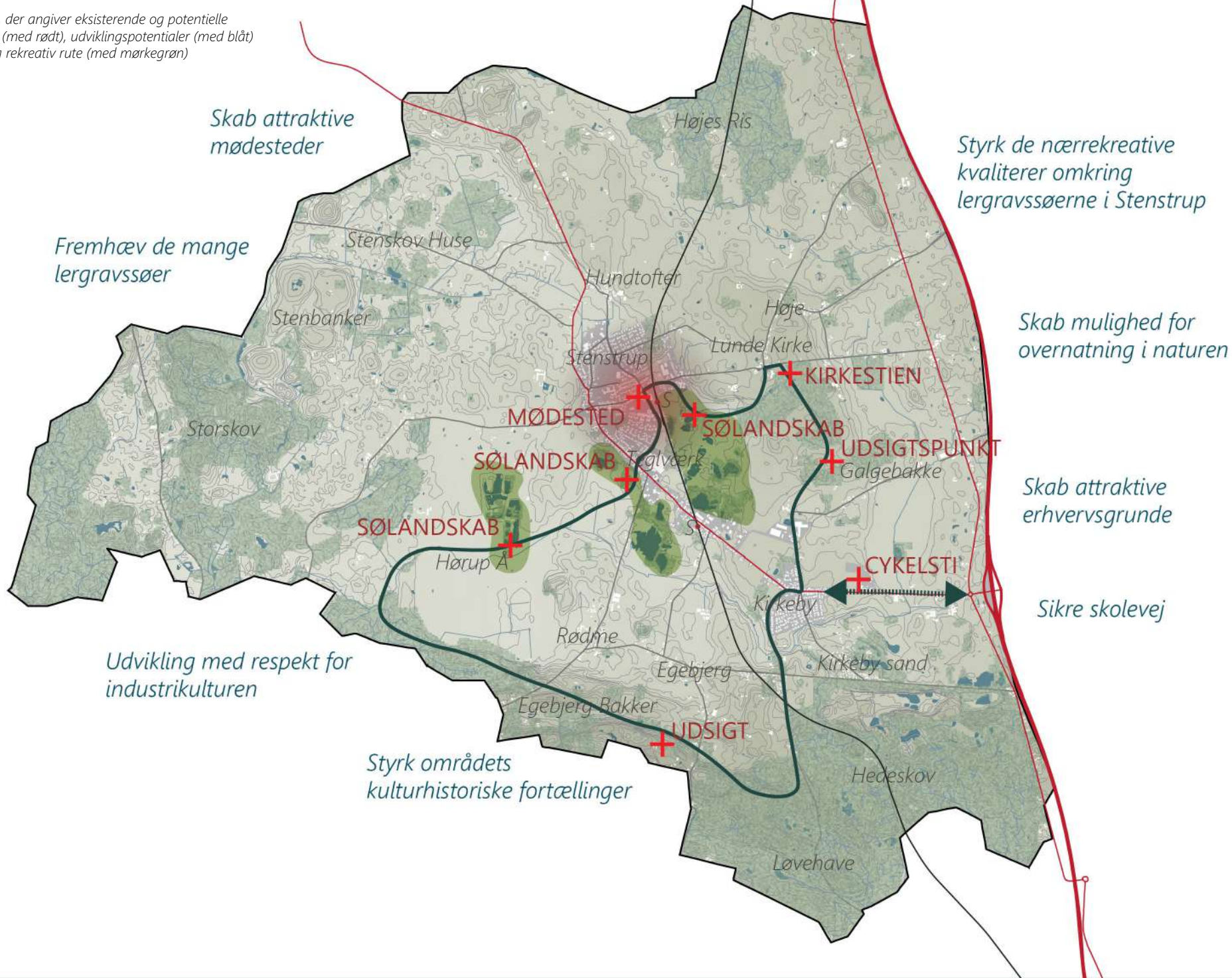
Styrk områdets erhvervsudvikling

- Lav en samlet plan for områdets erhvervsudvikling, og gentænk de eksisterende erhvervsudlæg i området
- Nærheden til motorvejen giver mulighed for attraktive og synlige erhvervsgrunde, med let tilgængelighed

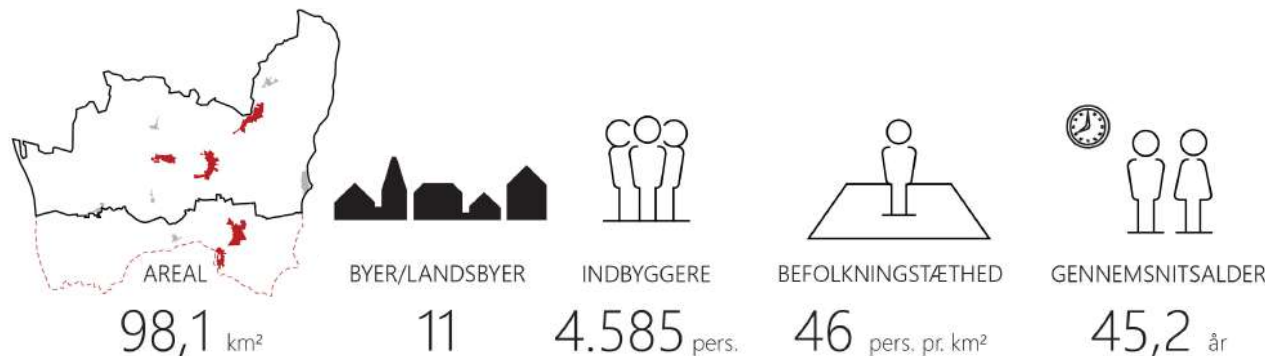
Styrk områdets cykelinfrastruktur

- Skab sikre cykelstiforbindelser mellem Kirkeby og Issøskolen øst for Kirkeby, der fortsætter helt ud til den gamle hovedvej

Potentialekort, der angiver eksisterende og potentielle knudepunkter (med rødt), udviklingspotentialer (med blå) samt en mulig rekreativ rute (med mørkegrøn)

GUDME – GUDBJERG – HESSELAGER – OURE

Lokalområdet ligger i den nordøstligste del af Svendborg Kommune og omfatter arealmæssigt den tidligere Gudme Kommune.

Lokalområdet Gudbjerg-Gudme-Hesselager-Oure repræsenteres af Lokalråd Gudmekongens Land.

En stor geografi med mange forskellige bysamfund

Området er et geografisk stort område, men en stor del af området mod vest omfatter tyndt befolkede landområder med store skove og landbrugsarealer. Byerne ligger således overvejende i den østlige del af området.

De største bysamfund udgøres af de tidligere stationsbyer Gudbjerg, Gudme og Hesselager i nord, samt Vejstrup og Oure i den sydlige del af området. Lundeborg er den eneste landsby i området, der ligger ved kysten. Derudover er der en række mindre landsbyamfund, der ligger jævnt fordelt i området.

Byerne er generelt kendetegnet ved et aktivt idræts- og foreningsmiljø, der særligt kommer til udtryk ved byen Oure, der er hjemsted for Danmarks største kostskolemiljø, Skolerne i Oure.

Flere lokalområder i ét

Borgerne karakteriserer området som et sted med mange muligheder, et stærkt foreningsliv og en rig natur og kulturarv. De påpeger dog også at området er et meget stort lokalområde, der består af en række mindre områder med ganske forskellig karakter, styrker og udfordringer. Sport og idræt fylder meget i foreningslivet og lokalområdet samles med resten af Svendborg Kommune om GOGs håndboldhold.

Borgerne fremhæver fællesskabet og sammenholdet som områdets største styrker, mens transport – og her særligt den begrænsede offentlige transport i området og manglende cykelstier – fremhæves som områdets primære udfordring.

Potentialer for udvikling af lokalområdet

Lokalområdet Gudme – Gudbjerg – Hesselager – Oure er det største i kommunen, og er fastlagt på baggrund af et kampagneprojekt for landsbyklynger. Landsbyklyngen Gudmekongens Land fik i 2018 udarbejdet en visions- og potentialeplan.

Gentænkt lokalområdets afgrænsning

- *Gentænk landsbyklyngens afgrænsning*

Styrk kvaliteten af de tidligere stationsbyer gennem områdefornyelse

- *Undersøg mulighederne for områdefornyelse i de tidligere stationsbyer Oure, Gudme og Hesselager, eksempelvis som en del af Landsbyfornyelsespuljen (tidligere byfornyelse)*
- *Områdefornyelsen bør tage afsæt i at styrke byernes stedbundne kvaliteter, herunder at fremhæve særlig arkitektur, skabe synlighed og forbindelse til de nære landskaber, styrk bymiljøet omkring byernes særlige samlingssteder, mv.*
- *Styrk de fysiske rammer ved nedrivning af tomme og falddefærdige bygninger – det giver ofte også muligheder for at skabe nye sammenhænge og forbindelser på tværs af byerne*

Styrk den bæredygtige mobilitet

- *Skab centrale mobilitetsknudepunkter i områdets landsbyer, som kan fungere som centrale samkørselspladser, knudepunkter for flextrafik, lokale opsamlingssteder til fritidskørsel mv.*
- *Skab lokale mobilitetskampanjer, der skal sætte fokus på samkørselsmuligheder, og evt. organisere borgerne i forskellige køregrupper*
- *Undersøg muligheden for delebilsordninger*
- *Skab bedre forhold for cyklister*

Skab bedre adgang til landskabet

- *Bedre adgang til landskabet ved en udbredt rekreativ infrastruktur, særligt i den vestlige del af området*
- *Styrk og synliggør de historiske fortællinger i landskabet, som fx oldtidsfund, herregårde mv.*

Potentialekort, der angiver eksisterende og potentielle knudepunkter (med rødt), udviklingspotentialer (med blå) samt en mulig rekreativ rute (med mørkegrøn)

Skab bedre tilgængelighed til landområdet i vest

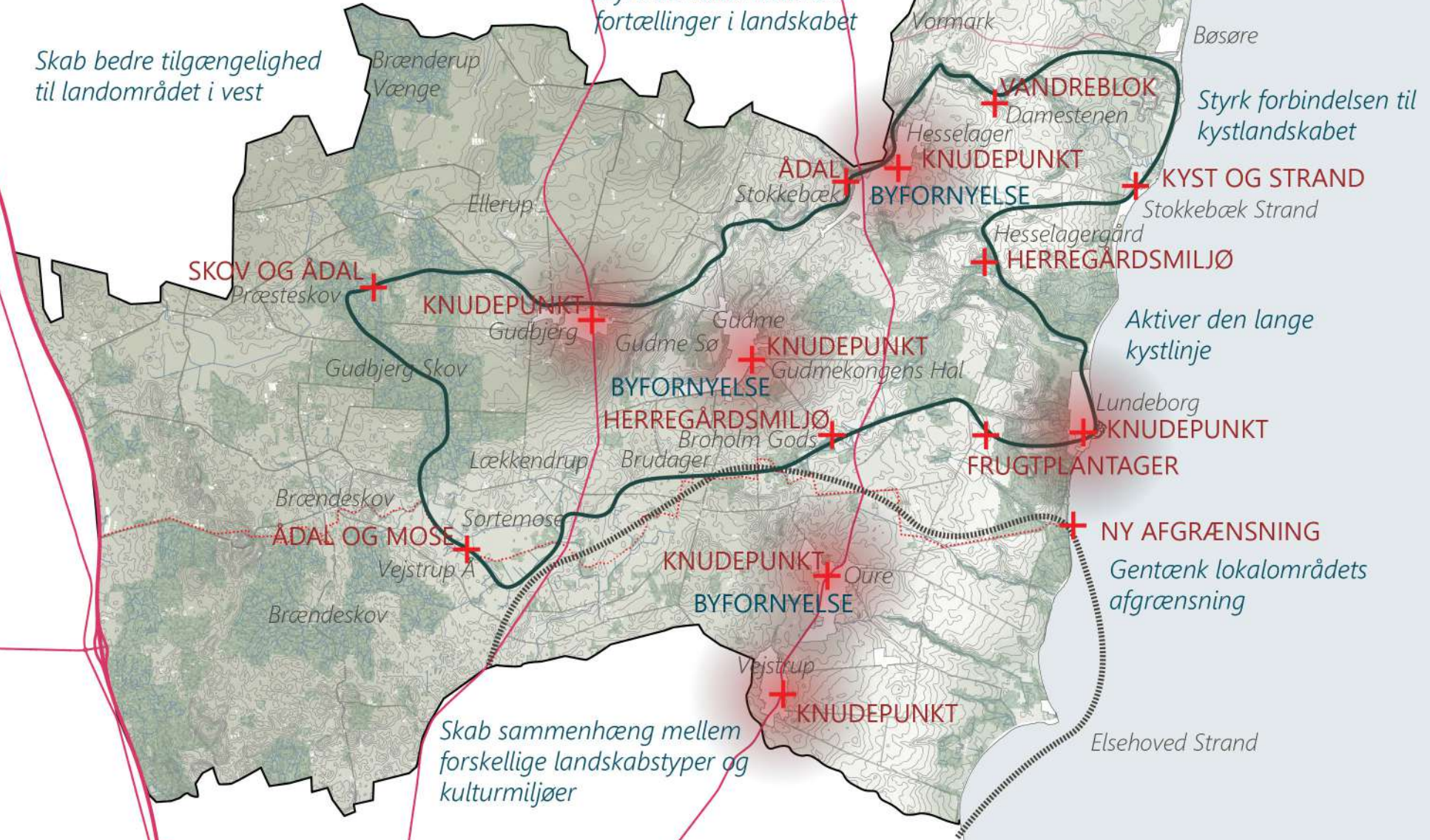
Styrk de kulturhistoriske fortællinger i landskabet

Styrk forbindelsen til kystlandskabet

Aktiver den lange kystlinje

NY AFGRÆNSNING
Gentænk lokalområdets afgrænsning

Skab sammenhæng mellem forskellige landskabstyper og kulturmiljøer

SKOV OG ADAL

ADAL OG MOSE

ADAL

VANDREBLOK

BYFORNYELSE

KYST OG STRAND

KNUDEPUNKT

KNUDEPUNKT

BYFORNYELSE

HERREGÅRDSMILJØ

FRUGTPLANTAGER

KNUDEPUNKT

BYFORNYELSE

KNUDEPUNKT

KNUDEPUNKT

SKÅRUP

AREAL

70,7 km²

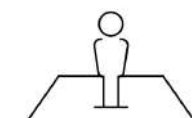
BYER/LANDSBYER

3

INDBYGGERE

4.806 pers.

BEFOLKNINGSTÆTHED

68 pers. pr. km²

GENNEMSITSALDER

43,4 år

Lokalområdet ligger centralt i Svendborg Kommune, øst for Svendborg by. Mod nord er området afgrænset ved Vejstrup Ådal, mens området mod syd og øst grænser ud til Storebælt og Skårupøre Sund.

Lokalområdet Skårup er repræsenteret af Lokalråd Skårup Sogn.

Et byområde i forandring

Skårup ligger centralt i lokalområdet, og udgør områdets primære bebyggelse. Lige nord for Skårup ligger landsbyen Øster Åby, som i takt med byudviklingen er vokset sammen med Skårup.

Skårup har haft en 200-årig historie som seminarieby, men efter seminariets lukning i 2010 skal byen have redefineret sig.

Ved kysten, langs Skårupøre Strandvej, ligger de mindre landsby-samfund Skårupøre og Åbyskov, med en attraktiv placering ud til Storebælt.

Et rigt foreningsliv, hvor ildsjæle gør en forskel

Borgerne karakteriserer Skårup som et område med et rigt foreningsliv og mange aktiviteter særligt på idrætsområdet. De beskriver Skårup som et sted, hvor ildsjæle af forskellige slags skaber aktivitet og sammenhold gennem deres engagement i de centrale institutioner i området, som fx idrætsforeningen, musikforeningen, pensionistforeningen og lokalbladet Folk & Fæ (der også dækker Oure og Vejstrup).

Lokalrådet har for nylig fået udarbejdet en potentialeplan for området, der bl.a. viser, at der er stor interesse blandt borgerne for engagere sig i og samarbejde om områdets udvikling.

At borgerne udpeger fællesskabet og naturen som Skårups største styrker, mens mangel på offentlig transport, institutionspladser og mødesteder for unge udpeges som centrale udfordringer

Potentialer for udvikling af lokalområdet

Skårup lokalområde er kendetegnet ved et stærkt foreningsliv med mange ildsjæle. Seminariet nedlukning i 2010 har haft en påvirkning på områdets identitet, og der er behov for at skabe nye rum for udfoldelse af områdets fællesskab og højere aktivitetsniveau.

Skab nye, udendørs mødesteder

- Skab rekreative mødesteder i de grønne arealer omkring det tidligere seminarium
- Skab et attraktivt torvemiljø ved områdets dagligvarebutik, ved at inddrage dele af det store parkeringsareal
- Skab muligheder for tilfældige møder rundt omkring i lokalområderne, fx ved at opsætte "snakkeborde" og bænke på naturlige knudepunkter i området

Styrk forbindelsen til naturen

- Stiforbindelse langs Skårupøre Strandvej, samt fra Skårup by til skovrejsningsområdet vest for byen
- Flere offentlige stier mellem Åbyskov, Skårupøre, Skårup og Svendborg, fx ved genetablering af den gamle kirkesti
- Vandrestier rundt i naturen omkring Skårup og Åbyskov
- En forbedring af Øhavsstien med afstikkere ind i landet

Bedre transportforbindelse for cykler og gående, særligt mellem Skårup, oplandet og Svendborg

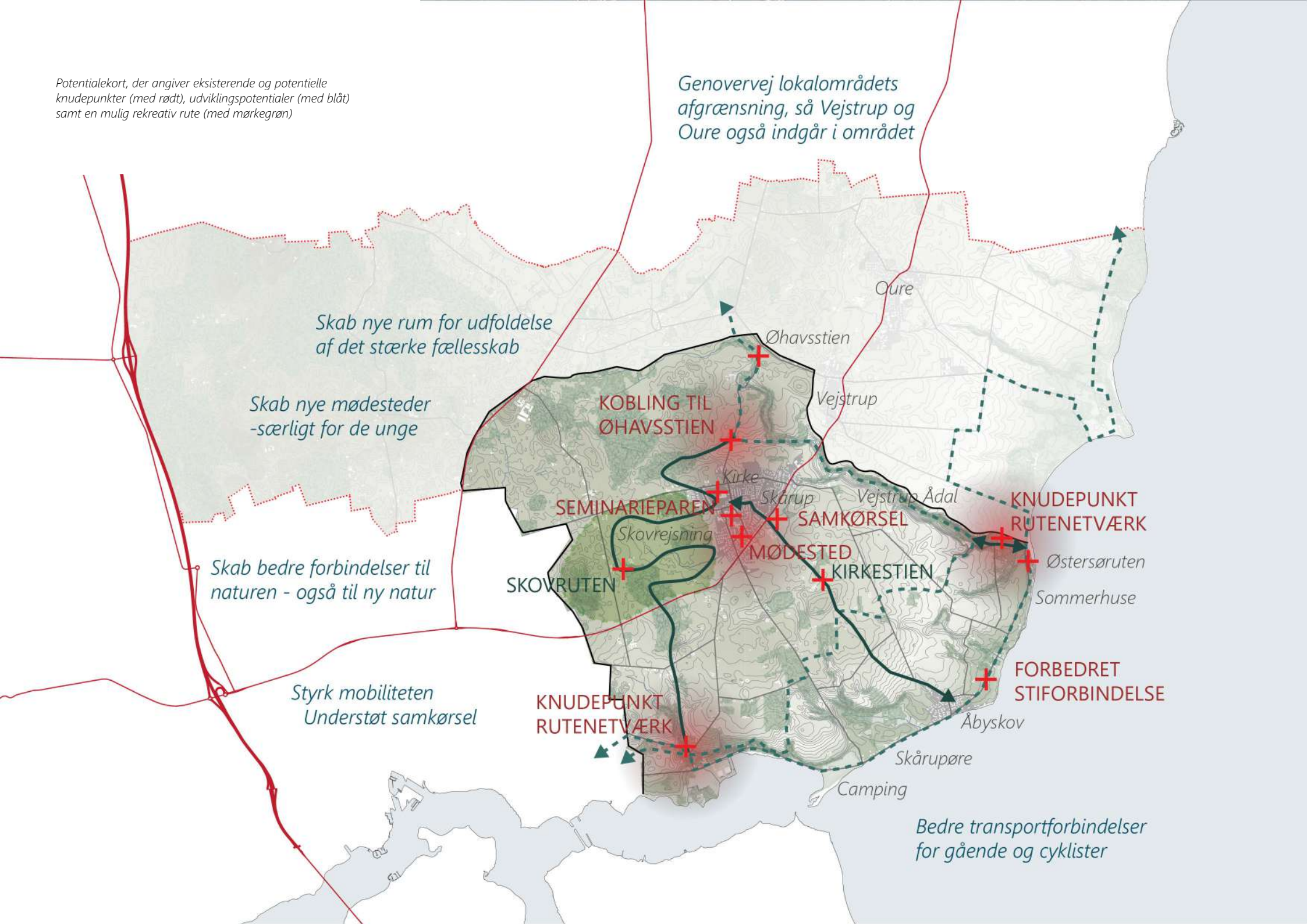
- Ibrugtagning af eksisterende jordstier samt markering af sikre cykelstier
- Skab flere 2 minus 1 veje og konverter evt. veje til cykelvej eller veje uden tung trafik
- Skab et godt grundlag for samkørsel, f.eks. ved at etablere organiserede ruter og samkørselspladser

Genovervej lokalområdets afgrænsning

- Flere borgere giver udtryk for, at der er en naturlig sammenhæng mellem byerne Skårup, Vejstrup og Oure, hvilket også underbygges af byernes tætte placering langs landevejen
- Der er potentiale for landsbyklynge samarbejde, og det bør derfor genovervejes, om Oure og Vejstrup skal være en del af Skårup lokalområde

Potentialekort, der angiver eksisterende og potentielle knudepunkter (med rødt), udviklingspotentialer (med blå) samt en mulig rekreativ rute (med mørkegrøn)

Genovervej lokalområdets afgrænsning, så Vejstrup og Oure også indgår i området

SMÅØERNE

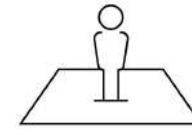
AREAL
6,9 km²

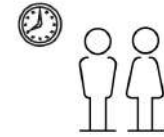
BYER/LANDSBYER
3

INDBYGGERE
90 pers.

BEFOLKNINGSTÆTHED
13 pers. pr. km²

GENNEMSITSALDER
65,1 år

De tre små øer, Drejø, Skarø og Hjortø, ligger vest for Tåsinge, i den sydvestlige del af Svendborg Kommune. Her indgår de tre øer som en del af de mange små øer, der kendetegner det Sydfynske Øhav, og som er med til at skabe et helt særligt kystlandskab.

Øerne repræsenteres endnu ikke af et lokalråd men af Ø-rådet.

Unikke ølandskaber af høj værdi

Drejø, Skarø og Hjortø indgår som en del af det Sydfynske Øhav, der udgør et helt særligt kystlandskab, bestående af mere end 55 øer, småøer og holme, hvor de tre øer ligger centralt placeret mellem Fyn, Tåsinge og Ærø. Øerne indgår derved i et helt unikt landskab af meget høj værdi, og alle steder på øerne fornemmes nærheden til kysten og de visuelle sammenhænge til de omkringliggende småøer og kyststrækninger.

Øerne har overordnet set den samme karakter som mindre, afgrænsede ølandskaber, med et mindre landsbysamfund placeret midt på hver af øerne, samt enkelte fritliggende gårde. Der er generelt et udtryk af velfungerende øsamfund, med høj standard på både bygninger og anlæg.

Tæt sammentømrede øsamfund med få helårsbeboere

Borgerne karakteriserer Småøerne som et lokalområde, der er præget af unik natur, tæt sammenhold og stor turismeaktivitet i sæsonen, men også som lokalsamfund, der er udfordret af befolkningstilbagegang.

Ø-rådet har tidligere i samarbejde med Svendborg Kommune udarbejdet en potentialeplan for øerne.

Potentialer for udvikling af lokalområdet

Småøernes beliggenhed i det Sydfynske Øhav udgør lokalområdets væsentligste potentiale, som afsæt for en styrket turisme på øerne. Særligt Geopark Det Sydfynske Øhav og potentialet som udnævnelse til UNESCO Verdensarvsområde kan være med til at trække øhavs-turismen ind i en større, international liga. Det er her vigtigt at sikre en bæredygtig turismeudvikling, der tager hensyn til de lokale økosystemer.

Understøtte helårslivet på øerne

- Styrk den bæredygtige turisme, med hensyn til områdets særlige naturkvaliteter, geologi og kulturhistorie, fx gennem bedre formidling og øget driftssikkerhed samt frekvens i færgebetjeningen. Undersøg fx mulighederne for nedsat/gratis færgedrift i skuldarsæsonen
- Styrk rammerne for hjemmearbejdspladser
- Strategisk samarbejde med Sammenslutningen af Danske Småøer og sparring og videndeling med andre øsamfund
- Styrket integration mellem helårsbeboere og fritidshusejere (fx via fælles traditioner, aktiviteter og mødesteder), kan potentielt fremme bosætning

Understøtte sejler- og naturturismen

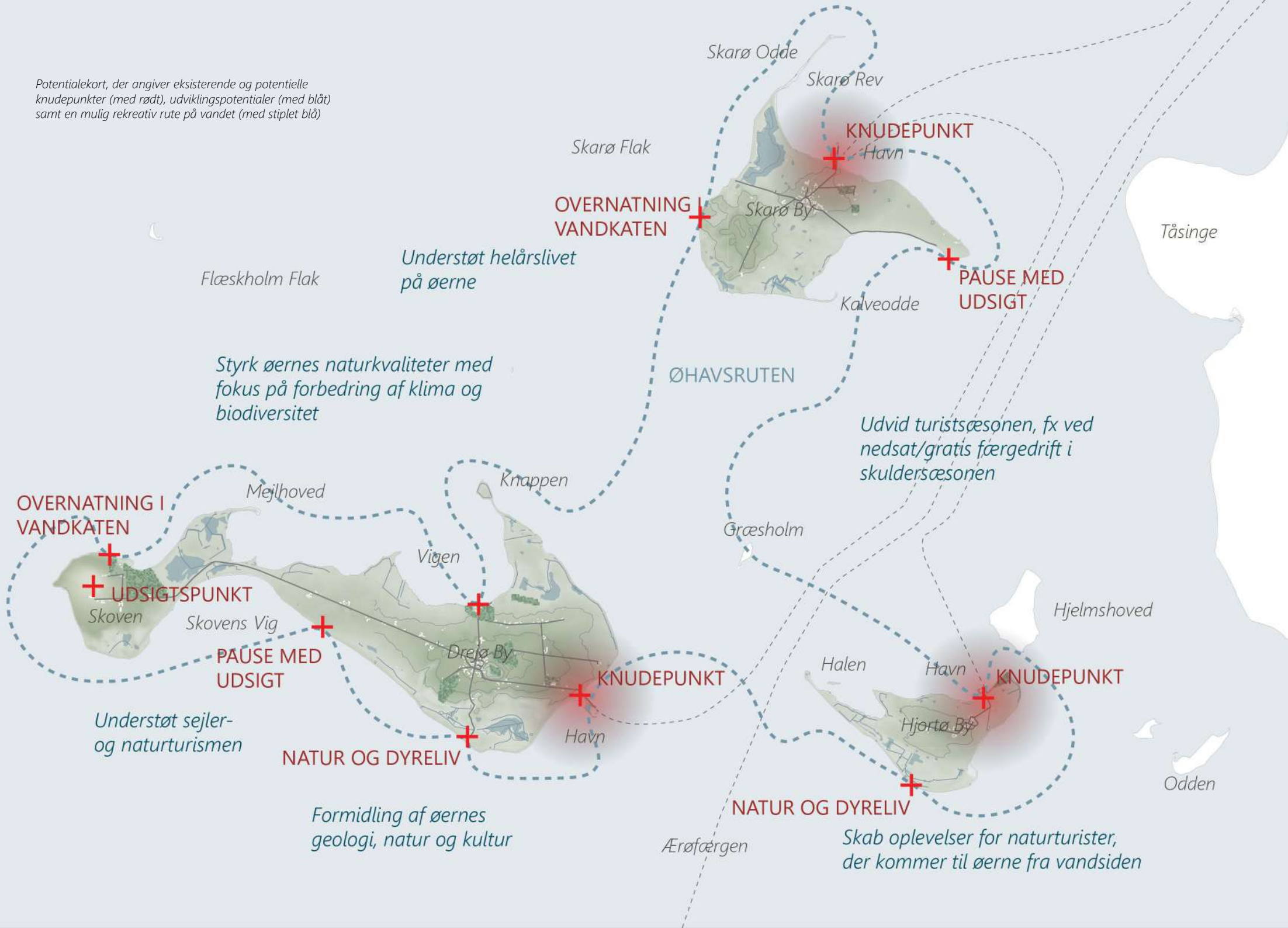
- Koncentrér udviklingen omkring havnene, og skab attraktive mødesteder, formidlingspunkter og gode servicefaciliteter for sejlerturisterne

- Styrk oplevelsen af øerne fra vandsiden, fx med forbedrede overnatningsmuligheder udvalgte steder langs kysterne (kajakshelters på vandet, shelters på land), etablering af badebroer og små slæbesteder, bor-de/bænke, mv.
- Digital formidling af kultur og landskab fra vandsiden, herunder om beskyttelse af særlige natur- og ynglesteder
- Strategisk arbejde med naturturisme – fx via samarbejde med Dansk Kyst- og Naturturisme og fokus på turismepotentialerne ved geoparken, fx omkring formidling af ø-landskabets geologi

Styrk øernes naturkvaliteter

- Naturgenopretning af lavbundsområder, fx ved nedlæggelse af udvalgte diger og grøfter
- Styrk øernes biodiversitet ved omdannelse af landbrug til vild natur, men bevar og formidl landbrugsstrukturer af kulturhistorisk værdi

Potentialekort, der angiver eksisterende og potentielle knudepunkter (med rødt), udviklingspotentialer (med blå) samt en mulig rekreativ rute på vandet (med stiplede blå)

PROCES OG DATAGRUNDLAG

Analysen bygger på en inddragende dataindsamling, hvor lokalråd og borgere ad flere omgange og via forskellige metoder har givet input til og kvalificeret resultaterne.

Analyseprocessen blev indledt med indsamling og screening af relevante kvantitative data vedrørende demografi, sociale forhold, geografi, infrastruktur, boligmasse og erhvervs- og foreningsaktivitet mv.

Herefter blev der afholdt en kortlægningsworkshop, hvor lokalråd og repræsentanter for lokalområderne sammen med medarbejdere fra Svendborg Kommunes planafdeling og enkelte lokalpolitikere kvalificerede dataanalysen og bidrog til kortlægningen af lokalområdernes kvaliteter.

Derefter gennemførte NIRAS dataindsamling via kvalitative interview med og spørgeskemaundersøgelse blandt borgere fra lokalområderne samt planfaglig besigtigelse og vurdering af lokalområdernes karakter, kvaliteter og udfordringer.

Analysens samlede datagrundlag består af data, viden og input fra:

Analyse af relevante datasæt vedr. demografi, geografi mv.

2 workshop med deltagelse af ca. 20 repræsentanter for Svendborg Kommunes lokalråd, foruden medlemmer af kommunalbestyrelse og medarbejdere fra forvaltningen

21 dybdegående kvalitative interview med borgere fra lokalområderne

717 besvarelser fra borgere på en spørgeskemaundersøgelse om deres lokalområde

Planfaglig besigtigelse af lokalområderne

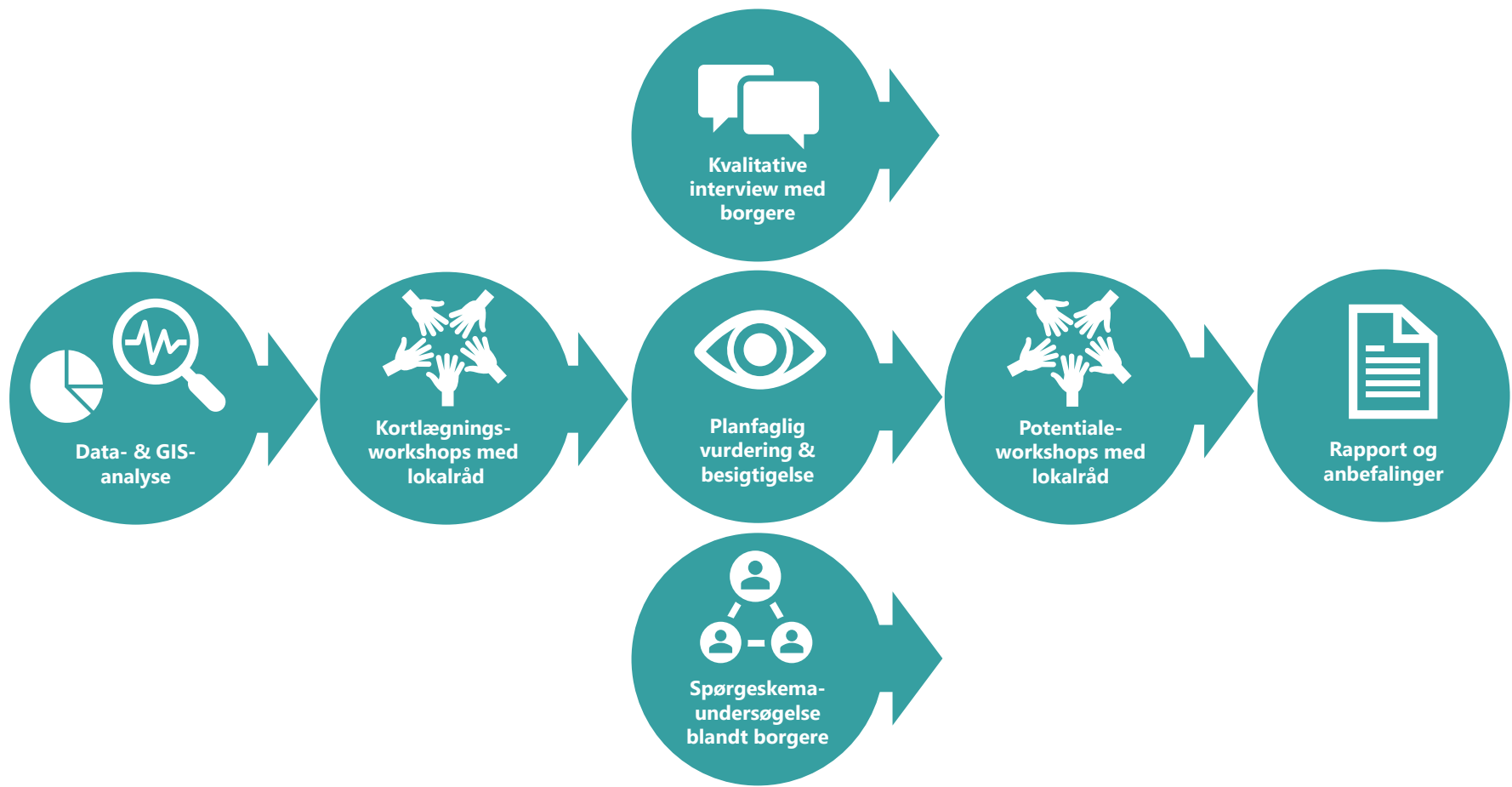
Gennemgang af potentialeplaner og baggrundanalyser med relevans for lokalområderne

Endelig blev der afholdt en potentialeworkshop hvor lokalråd sammen med medarbejdere fra Svendborg Kommunes planafdeling og enkelte lokalpolitikere kvalificerede de foreløbige analyseresultater og bidrog til at udpege lokale og tværgående udviklingspotentialer.

Processen er illustreret i figuren til højre.

Analysen er gennemført i et tæt, tværfagligt samarbejde mellem byplanlæggere, arkitekter, antropologer og sociologer fra NIRAS.

NIRAS